

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CRIANÇA 0-3
Acompanyament a
les famílies en xarxa

L'ACOMPANYAMENT A LA PETITA INFÀNCIA I LES SEVES FAMÍLIES:
UNA ANÀLISI SOCIOPOLÍTICA AL MUNICIPI DE BADALONA

TREBALL FINAL DE MÀSTER

LAURA RUIZ MOLINA

MÀSTER EN CRIANÇA 0-3. ACOMPANYAMENT A LES FAMÍLIES EN XARXA. 2017-2019

TUTORA: LAURA TORRABADELLA

“Acompanyar”

“Ajuntar-se a algú per fer el que ell fa, per anar allà on ell va.

Anar amb algú per escoltar-lo, custodiar-lo, fer-li costat, guiar-lo.

Adjuntar una cosa a una altra considerada principal.

Ajudar al moviment d'un element guiant-lo, sostenint-lo.”

Definició del verb “acompanyar”. Diccionari de la llengua catalana. Institut d'Estudis Catalans.

En primer lloc, agrair a l'Enric la paciència, el temps i la sensibilitat per acompanyar-me en aquest procés de construcció.

Agrair també a la meva família, amigues/cs i companyes/s la promoció que han fet del meu estudi per arribar a més famílies de Badalona, així com l'escolta, el suport i els ànims que m'han proporcionat per seguir endavant amb aquesta recerca, oferint-me així noves oportunitats de créixer personalment i professionalment al llarg d'aquest viatge que ja toca fi, el màster.

En segon lloc, agrair la col·laboració de les 176 famílies de Badalona que han participat en el meu estudi, així com els professionals de l'ASSIR, l'Espai Familiar La Tribu, del CDIAP i de l'Ajuntament de Badalona, que han atès les meves demandes, m'han obert la porta dels seus serveis i m'han permès aportar a Badalona una nova perspectiva envers les famílies i la petita infància.

Per finalitzar, i no menys important, agrair als professionals que configuren l'equip docent del màster totes les aportacions enriquidores per a la meva recerca i en especial, a la tutora d'aquest treball final de màster Laura Torrabadella, per les seves orientacions, el seu temps i la seva dedicació, sense ella, aquest treball no hagués estat el que és.

GRÀCIES,

Laura Ruiz Molina

Í N D E X

1. PRESENTACIÓ	6
1.1. Preguntes inicials	6
1.2. Objectiu general de recerca	9
1.3. Resum de la metodologia	9
2. MARC TEÒRIC I ESTAT DE LA QÜESTIÓ	10
2.1 TENDÈNCIES FAMILIARS A L'ACTUALITAT	10
A) Transformacions familiars al segle XXI	10
B) Acompanyament de les famílies amb infants 0-3. Perspectiva comunitària i polítiques de proximitat	14
2.2. BADALONA: REALITAT DEL TERRITORI	20
2.2.1 Contextualització del municipi d'estudi	20
2.2.2 Badalonines i Badalonins	21
2.3 EXPERIÈNCIES SIMILARS D'ALTRES MUNICIPIS	23
3. OBJECTIUS I METODOLOGÍA	25
3.1. Objectius	25
General	25
Específics	25
3.3. Metodología	26
4. RESULTATS I DISCUSSIÓ DE DADES	30
5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR	62
REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES I WEBGRAFIA	66
ANNEXOS	72

Article 12. Respecte i suport a les responsabilitats parentals

“Els pares i les mares tenen responsabilitats comunes en l’educació i el desenvolupament dels fills menors d’edat. Les polítiques d’atenció i protecció dels infants i els adolescents han d’incloure les actuacions necessàries per a l’efectivitat de llurs drets, tenint en compte que el benestar dels infants i els adolescents està íntimament relacionat amb el de llurs famílies. Els poders públics han de proporcionar la protecció i l’assistència necessàries a les famílies perquè puguin assumir plenament llurs responsabilitats”.

Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l’adolescència.
Parlament de Catalunya

1. PRESENTACIÓ

1.1. Preguntes inicials

Aquest treball pretén abordar la realitat sociopolítica de l'acompanyament a la infància 0-3 i llurs famílies des d'un vessant territorial i comunitari. La recerca s'ha realitzat en el municipi de Badalona, situat a la província de Barcelona, a la comunitat autònoma de Catalunya; durant l'any 2019.

Badalona és la tercera ciutat més poblada de Catalunya, amb una població de 217.741 habitants (Idescat 2017). Amb aquesta densitat passa per davant de capitals de província com ara Lleida, Girona o Tarragona. En afegit, Badalona suposa la meua ciutat natal i actual localitat de residència, així doncs, és el meu context més proper, on he desenvolupat la recerca.

Pel que fa a l'elecció d'aquest tema, la meua proposta va sorgir de la següent manera. En un primer moment, em vaig decantar per la possibilitat de realitzar un projecte de nova creació, on pretenia crear un espai que tingués en compte els àmbits de famílies, acompanyament i comunitat.

A mesura que em vaig endinsar en l'exploració de Badalona, m'adonava que no coneixia de prop la realitat del col·lectiu de petita infància i famílies, dels seus serveis o dels recursos ja existents i que era important partir del coneixement d'aquesta realitat per poder entrar en una dimensió més propositiva.

A partir d'aquí, vaig descobrir l'existència de serveis i programes diversos per acompanyar a les famílies, però com és que hi havia una gran part de la població interessada que no coneixia aquests recursos? Potser eren insuficients per a tanta població? Els publicitaven des dels diferents sectors d'intervenció com ara sanitat o serveis socials? Vaig començar a fer-me un seguit de preguntes i reflexions que em van portar a pensar que primer hauria de conèixer quina és la situació actual de l'acompanyament a les famílies en els primers 3 anys de criança, quins serveis de suport intervenen en aquest

municipi i quin coneixement d'aquests en té la població "interessada" o possible usuària.

Des d'aquesta nova perspectiva, em vaig plantejar quin seria l'acompanyament d'una família que habita a Badalona, des de l'inici de la gestació i durant els 3 primers anys de criança, quins sectors intervenien i quines propostes s'oferien a la ciutat?

Arran d'aquí, vaig començar a elaborar la nova proposta, aquesta vegada centrant-me en la realitat existent i les possibles millores, de manera que vaig reenfocar el meu treball vers l'acompanyament, sense oblidar el meu interès d'un projecte basat en el coneixement de la xarxa de serveis al 0-3 des d'una perspectiva politicosocial i comunitària.

La problemàtica que identifico al territori de Badalona i per tant la que em fa optar per estudiar la realitat d'aquest col·lectiu, és que existeixen unes mancances notables pel que fa a la comunicació entre els diferents serveis i sectors (Educació, Salut i Serveis Socials) que intervenen en l'acompanyament a la petita infància i les famílies. Diferents projectes tant des de l'administració, des del Tercer Sector, com iniciatives privades i concertades, ofereixen un ampli catàleg de serveis; però aquests són efectius? Arriben a tota la població interessada? Des de quins àmbits es publiciten aquestes iniciatives? En definitiva, s'està oferint un bon acompanyament a les famílies en funció de les seves necessitats i les dels seus fills/es?

Per donar resposta a totes aquestes qüestions **la recerca es focalitza finalment en l'anàlisi de la intervenció i acció sociopolítica envers les famílies amb fills 0-3 al municipi de Badalona, així com en l'elaboració d'unes propostes de millora sobre els recursos i àmbits que intervenen en l'acompanyament a la petita infància i les seves famílies en aquest municipi.**

Així, les preguntes que ha guiat la meua recerca han estat: en quina situació es troben els serveis d'acompanyament a petita infància i famílies al municipi

de Badalona? Podem parlar d'un dèficit d'acompanyament derivat d'una manca de comunicació i de cobertura de les necessitats per part dels programes i sectors pertinents? Com es podria millorar per poder satisfer les necessitats de les famílies amb fills 0-3 en la seva tasca de criança i rols parentals?

Aquest treball s'ha adreçat per una banda als usuaris potencials, és a dir, a aquelles famílies que poden arribar a ser usuàries dels serveis i programes, per part d'iniciatives del tercer sector i de la comunitat de què disposa la ciutat, per tant parlem de famílies ja formades o adults que volen formar-ne una.

D'altra banda, aquesta investigació conté informació i dades que poden ser interessants per a tècnics de l'Ajuntament de Badalona, de les àrees d'infància, famílies o serveis socials a la comunitat entre d'altres.

I en últim lloc, però no menys important, els professionals i organitzacions que de manera directa o indirecta incideixen en l'acompanyament a les famílies des dels diferents sectors com ara el sanitari, l'educatiu o el social, i de diferents iniciatives del tercer sector i de la comunitat, que intervenen amb petita infància i les seves famílies, en aquest territori.

Per comprendre l'organització i l'estructura d'aquest estudi, esmentar que el treball s'ha plantejat per començar l'octubre de 2018 i finalitzar el juliol de 2019. Aquest gran període s'ha compost per blocs de treball que he definit de la següent manera:

1. Presentació
2. Marc teòric i estat de la qüestió
3. Objectius i metodologia
4. Resultats i discussió de dades
5. Conclusions i reptes de futur

6. Defensa davant de tribunal¹

Més endavant en el bloc 3, en l'apartat de Metodologia, s'exposa l'estructura organitzativa de l'estudi, on s'observa el desenvolupament de cada bloc i la seva temporització en forma de cronograma.

1.2. Objectiu general de recerca

L'objectiu general d'aquest treball és conèixer la realitat actual de l'acompanyament familiar a Badalona per tal d'elaborar unes propostes de millora i futures línies de treball en matèria de suport a les famílies amb infants 0-3.

Amb aquesta finalitat s'han estudiat les experiències dels professionals, i analitzat els sectors i serveis que intervenen en l'acompanyament integral de les famílies a Badalona, centrat en l'etapa de la gestació i els primers tres anys dels infants.

1.3. Resum de la metodologia

La base metodològica per a la realització d'aquest estudi ha estat la recerca documental sobre el context i el marc teòric que sustenta l'estudi, i diferents instruments de recerca per apropar-me a la realitat mitjançant el contacte amb famílies i professionals del territori.

A través d'una recerca documental i de la revisió de dades secundàries, he explorat la realitat del context de les famílies amb criatures 0-3 a la ciutat de Badalona.

S'ha analitzat l'acompanyament social, comunitari, sanitari i educatiu, i és a partir d'aquesta anàlisi que s'ha pogut elaborar un conjunt de propostes de millora en clau territorial.

¹ Aquest últim apartat no figurarà per escrit en el treball, però es contempla en l'organització completa de l'estudi.

He optat per elaborar un conjunt d'enquestes a famílies amb infants 0-3, així com unes entrevistes als professionals estratègics d'intervenció local com a instruments metodològics per generar dades pròpies i poder dur a terme aquesta recerca contextual vers la realitat del municipi. Els instruments han estat aquests, donada la manca de disponibilitat dels professionals per fer un grup de discussió i la facilitat de les famílies per participar mitjançant una enquesta digital.

2. MARC TEÒRIC I ESTAT DE LA QÜESTIÓ

2.1 TENDÈNCIES FAMILIARS A L'ACTUALITAT

A) Transformacions familiars al segle XXI

Qui o què forma la família? Avui dia, en els temps moderns, aquesta reflexió cada vegada té una resposta més complexa.

Actualment les generacions ja no identifiquen la família amb una imatge tradicional, entesa com la composició de parella unitària mare-pare i un o més fills/es; sinó que afegixen noves expectatives, esperances i de decepcions entorn aquest model, creant així noves formes de vida, de relació, d'amor, etc. Establir un límit d'allò que volem nomenar "família" és difús, de manera que han anat sorgint altres conceptes com el que proposa Elisabeth Beck-Gernsheim (2003) en el seu llibre *La Reinvençió de la família*, el concepte de "família post familiar". Aquest, intenta englobar totes aquelles noves formes de convivència que han anat sorgint i que van més enllà de la família tradicional, donant multiplicitats d'organitzacions familiars igual de vàlides, que van en augment, i que van dibuixant uns marges d'aquest nou concepte de família, després del conegut com a família tradicional.

A la vegada, és ben cert que ja en altres èpoques, la família podia adquirir noves formes de convivència, on en la majoria dels casos s'arribava en aquest punt a causa de situacions externes a la voluntat de la persona, que no és el cas de la societat actual, on aquests nous models de convivència pertanyen a una decisió pròpia de la persona i una planificació prèvia.

A les pròximes generacions cada vegada els hi apareixen noves opcions i possibilitats, fent que prendre decisions sigui l'ordre del dia en diferents àmbits de la vida d'una persona. És així doncs, on la modernitat ha anat deixant de banda els imprevistos, barreres i obstacles naturals que succeïen antany, per donar pas a la planificació com a protecció de la persona per les inseguretats de decidir constantment el mateix futur. La vida al final, s'acaba vivint com a objecte de planificació que pretén deixar poc espai a situacions inesperades; i és clar, la planificació també arriba a la idea de maternitat/paternitat, donant pas a la "planificació familiar", un seguit de reflexions, consideracions i decisions a llarg termini amb la finalitat d'assegurar el millor moment personal, de parella, d'habitatge, de feina, etc. dels futurs progenitors. Allò que abans era considerat com un fet natural de la vida (tenir un fill/a), avui dia es repensa fins al punt de conformar un llarg procés per decidir si tenir fills, com i quan fer-ho.

Tal com explica Elisabeth Beck-Gernsheim (2003) en el seu llibre, la societat moderna es basa en la prevenció i aquella persona que amb totes les possibilitats de prevenir, no ho fa i decideix procrear conscientment, és vista com a sospitosa, arribant al punt en què la prevenció es torna un deure del ciutadà.

Però per d'altra banda, al final, aquelles persones que planifiquen durant molt de temps la maternitat i paternitat, corren els riscos que en la pràctica aquest fet ja no es pugui realitzar.

La paternitat en els temps moderns es va fent més complexa i va adquirint noves responsabilitats, alhora que el fill desitjat es torna una mena de "dret" que fa que les famílies visquin un desgast a molts nivells, ja que aquelles qui

no aconsegueixen la paternitat/maternitat de manera natural, o a les que els sorgeixin obstacles en el camí, després de tanta planificació tindran un cost molt elevat, físic, psicològic i econòmicament en la majoria dels casos i d'aquesta manera arribaran a la maternitat/paternitat, amb un seguit de realitats adverses que encara faran més vulnerable aquest inici. Però per si això no és suficient, les investigacions sociològiques sobre la família, consoliden la idea que la paternitat ha de ser un fet conscient, augmentant així les responsabilitats ètiques i morals envers els fills/es, com encara mai s'havia vist.

Laura Torrabadella i Cristina Brullet (2004) escriuen que la família avui dia continua sent el primer marc de desenvolupament, de criança i de socialització de la persona, contribuint a la construcció de la seva primera identitat individual i socials.

Així doncs, la família encara sustenta un gran pes en la vida d'una persona, i és tant la seva importància com a institució, que en ella hi intervenen molts àmbits i mirades, com ara la política, la salut, l'educació, l'economia, etc.

Al llarg dels anys, la família s'ha mantingut com a ens, però no vol dir que no ha patit diferents canvis i transformacions. En l'actualitat, ens trobem en un canvi d'època que es caracteritza per un procés d'individualització on es magnifica el "jo", que ens obliga a prendre eleccions contínuament per assolir les llibertats que se'ns presenten i que afecta les vinculacions, fent aquestes cada vegada més líquides i superficials, sense grans compromisos.

Amb tot aquest paradigma, les noves famílies que estan emergint intenten combinar trets identitaris de la coneguda família patriarcal del segle XX, amb noves característiques i possibilitats que ofereix el segle XXI i en conjunt, van formant noves opcions d'organització familiar, nous models de família.

Però aquesta diversitat familiar que existeix arran dels últims anys, no sempre ha estat així. Amb els anys, hi ha hagut canvis en la criança que han fet en la família post patriarcal una cerca de simetria entre el rol expressiu i l'instrumental (associats a mare i pare respectivament), un augment de

l'autoritat materna i una crisi de l'autoritat masculina que vol alternatives d'actuació diferents de les viscudes com a fill; i la persistència de les ètiques dissociades, on puguem veure homes i dones realitzant tasques remunerades, domèstiques i de cura per igual.

A través d'aquests grans canvis la maternitat i la paternitat ha anat adquirint noves formes, però la realitat és que com a societat hem posat a prova les mares i els pares, sent així que per una banda la maternitat visqui una manca de reconeixement social, una expropiació dels sabers materns, que pateix una renúncia dels temps personals, una sobrecàrrega i desgast de salut i un repartiment desigual del treball entre d'altres. I per altra banda, la paternitat amb tots aquests canvis que ha patit s'ha hagut de reubicar en el rol masculí-patern, reconstruir la identitat masculina, la paternitat, implicar-se més en la cura i aconseguir una paternitat conscient/present, que accepti el repartiment igualitari del treball.

Tot i això, encara vivim en una època de fusió entre trets antics i nous, a mesura que es van incorporant noves opcions, les famílies es van transformant, però molt a poc a poc, i d'aquesta barreja podríem dir que les famílies avui dia són reflexives, fràgils, electives, resistent, etc. Per poder acompanyar aquesta diversitat, necessitarem polítiques socials i inversions públiques en infància i famílies, que facilitin recursos, professionals i suports perquè les famílies es vegin empoderades en l'adquisició i la pràctica dels nous rols parentals, i no deixar-los sols en aquest camí.

Com a reptes futurs com a societat ens podem plantejar el suport a les famílies, sense pretendre que es tornin professionals, ni alligonar-los sobre educació parental, sinó oferir-los-hi nous estils de criança, alternatives de models maternals i paternals, exemples de cura i autoritat compartida, i això no serà possible si no aconseguim polítiques o pactes entre l'estat i les necessitats de les famílies, d'on han d'emergir serveis integrals d'atenció a la infància i les seves famílies, procurar una conciliació real entre la vida laboral i

familiar/privada i un augment dels permisos parentals, entre d'altres i només per començar.

Aquí els professionals que intervenen amb famílies i petita infància tenim un paper clau per acompanyar a les famílies en aquestes profundes transformacions de les dinàmiques familiars que viu la societat actual i que fan vulnerable tot el sistema familiar i de cura, així doncs, caldria reflexionar sobre el suport que s'està oferint com a comunitat i tractar d'aconseguir la corresponsabilitat de la cura entre la família (homes i dones), la comunitat i el suport de l'Estat, com bé proposa Brullet (2012).

B) Acompanyament de les famílies amb infants 0-3. Perspectiva comunitària i polítiques de proximitat

En aquest apartat em dispenso a fer una aproximació a les experiències que ha viscut Catalunya en serveis fora del sistema escolar, en matèria de petita infància i suport a les familiars, la diversitat dels serveis creats i/o en augment, les respostes a les necessitats creixents de les famílies del segle XXI, així com dels reptes de futurs en termes politicosocials per donar-hi resposta, com serien per exemple les polítiques de proximitat i les polítiques d'atenció a infància i famílies.

Com i per què acompanyar a les famílies amb infants en l'etapa de 0 a 3 anys? Per què fer-ho amb una perspectiva comunitària? Aquestes van ser i han estat unes qüestions clau per orientar aquest apartat i en general, per realitzar aquest estudi. Els serveis i recursos que un territori posa a disposició d'un col·lectiu, poden ser molt variats i en funció de les causes de creació, poden tenir finalitats molt diverses. En el cas dels serveis de suport a la criança i atenció i petita infància, parlem dels primers anys de la vida d'una persona, i del constant moviment de l'estructura familiar per encabir una nova vida. Estem parlant de moments de fragilitat, d'intimitat, del naixement d'uns pares, d'una criatura, d'un nou/va ciutadà/ana; si no és llavors en aquest

moment de la vida on les persones necessiten més suport familiar, econòmic i comunitari, quan? Arran d'aquesta ideologia, sorgeixen diferents serveis a Catalunya, en la línia del suport als progenitors en les seves tasques i responsabilitats vers la criança, entesos a ells/es com a primers educadors dels seus fills/es, i no pas el sistema escolar. La majoria de famílies busca una xarxa comunitària, on senti en confiança, suport i escolta, així com una empenta per tirar endavant la maternitat, i tot el que suposa aquesta nova etapa. En els últims anys, les propostes de serveis i recursos s'han anat reenfocant-se de nou cap a una visió de la criança entesa com un temps de consciència, un estil de criança anomenat "natural", De Febrer, V. (2019) manuscrit no publicat, La Criança natural a finals del s. XX i principis del s. XXI, per la Universitat de Barcelona. Aquest estil suggereix l'agrupació de progenitors per sostenir-se entre ells i confeccionar xarxes de suport a la comunitat, vers la criança i trobar un espai on poder relacionar-se amb altres famílies i criatures. Sobre aquesta tendència actual, a continuació us faig un breu repàs del recorregut d'algunes experiències a Catalunya, i els reptes que es plantegen en termes de política social cap a aquest segment de la població.

Com ja he comentat, a Catalunya, la petita infància té, i ha tingut importància més enllà del context escolar i basat en les necessitats dels nadons i les famílies, de la mà de Vicenç de Febrer (2018/2019) a través del manuscrit no publicat, d'Introducció a la Cultura d'infància, part 5. Recorregut històric: Atenció als infants 0-3 en institucions de caràcter escolar. Antecedents dels actuals centres educatius 0-3; per a la Universitat de Barcelona, ens porta a conèixer que ja fa uns anys que es van començar a desenvolupar tot un seguit de propostes com ara els primers grups del servei "**Ja tenim un fill**" al voltant de l'any 1988, impulsats per Tere Majem a través del Patronat Municipal de guarderies de Barcelona. Uns anys després, van obrir "**La Casa dels Colors**" a la zona Franca de Barcelona, on s'oferia el primer servei denominat "**Espai Familiar**".

Posteriorment s'han anat integrant els programes "Ja tenim un fill" i "Espai Familiar" en un projecte de caràcter experimental denominat "Context-Infància", depenent de l'IMEB de l'Ajuntament de Barcelona.

L'any 1994 es va obrir el segon Espai Familiar a l'Hospitalet de Llobregat denominat "**La Casa dels Arbres**" i més tard, l'espai familiar a Vilanova i la Geltrú, denominat "**La Casa Oberta**".

El quart espai familiar va arribar al 1996 al municipi de Sant Feliu de Guíxols dins d'una escola bressol municipal, on també varen obrir un espai nadó. L'any 1997 es crearà el "**Centre 0-3 anys**", el primer centre de caràcter integral i multiservei d'atenció a la petita infància i de suport a les famílies, tot un referent en acompanyament a les famílies i la primera infància a Catalunya.

Des d'aquests anys, alguns espais familiars han anat tancant i d'altres s'han obert, oferint així una proposta més a moltes famílies amb un altre tipus de necessitats, no tan sols de conciliació laboral. A la ciutat de Barcelona ja compten amb uns 10 espais familiars municipals que donen servei a diferents famílies dels districtes de la ciutat. En el cas de Badalona, de titularitat municipal existien 3 espais familiars, els quals desenvoluparé més endavant en un altre apartat.

Peter Moss, excoordinador de la Xarxa d'atenció a la infància de la Unió Europea, ja en l'any 1996, al tercer informe de la xarxa, explica la seva visió sobre els serveis d'atenció a la infància, i com aquests serveis per atendre els més petits han de ser multifuncionals, integrals, que ofereixin cura, educació, oci i suport tant per als infants com per als progenitors, permetent la diversitat d'elecció de les famílies sobre el context i la manera d'educar els seus fills.

Així doncs fa la reflexió, que si els serveis d'atenció infantil estan pensats per a pares que treballen, amb la necessitat només d'un grup de famílies, són una resposta inadequada a les necessitats complexes, diverses i socialment canviants, culturals i econòmiques, dels infants, famílies, comunitats locals i societats. Doncs una resposta més àmplia i imaginativa seria la de serveis disponibles i igualment accessibles a tots els infants i famílies, capaços de

donar cobertura a una gamma de necessitats interrelacionades, diverses i canviants.

Veient aquestes experiències de serveis, fa pensar que actualment, estem intentant caminar cap a un altre paradigma que vol anar més enllà de l'educació entesa en termes escolars, i que introdueix els conceptes de criaça i d'acompanyament a les famílies que crieu. Així doncs, tracta de reconèixer a les famílies (progenitors) com a primers agents socialitzadors i oferir-los tot el suport sociopolític per tal que puguin criar acompanyats des de les institucions i la comunitat, deixant de banda la idea d'inserir els infants en un sistema escolar. Aquest "acompanyament" que comento, segueix les línies del que s'anomenen polítiques de proximitat, fent referència a polítiques intersectorials o coordinades, entre altres, i en què autors sociopolítics com Cristina Brullet fan referència als seus escrits.

En el seu article *Cambios familiares y nuevas políticas sociales en España y Catalunya. El cuidado de la vida cotidiana a lo largo del ciclo de vida*, 2010, Cristina Brullet enmarca els nous estils de vida familiar i de criaça, així com les noves necessitats que sorgeixen en aquesta societat creixent i les polítiques adequades per donar-hi resposta pensant en les famílies i la infància. L'autora assenyala que la importància de l'objectiu d'aquestes polítiques de proximitat sigui el suport a la cura de les persones i la qualitat de vida, des de la primera infància fins a la vellesa.

Aquestes noves polítiques de proximitat posen èmfasi en la conciliació, els temps de vida i la cura, com a reptes socials del segle XXI.

A Espanya, constantment ens debatem entre la cura i la feina remunerada, tant a escala familiar com col·lectiva; la qual cosa requereix un conjunt d'intervencions sistèmiques enfront dels drets de la ciutadania, i aquests han de passar per les polítiques de conciliació, del suport a les famílies, d'uns temps per exercir la cura. Al cap i a la fi, aquestes polítiques tracten de donar resposta a les necessitats creixents de la societat actual, que van des dels temps per cuidar i curar d'un mateix com dels altres, alhora que el ritme del

context social tendeix a incrementar els temps de consum i de les jornades laborals.

Per aquests motius és necessari augmentar les polítiques de conciliació, i acompanyar-les d'altres que s'encarreguin de reestructurar els temps laborals i de vida, així com d'avançar en l'educació de la cura tant en homes com en dones, per aconseguir una present i futura corresponsabilitat.

Com escriu Brullet (2010), hem d'avançar cap a unes línies d'actuació en polítiques de proximitat, que permetin la creació d'una xarxa pública de serveis de cura de proximitat; l'extensió dels permisos laborals per cuidar d'altres; d'oferir opcions de reducció de jornada i flexibilitat d'horaris per afavorir la vida familiar segon el cicle de vida de cadascuna; que permetin el suport de la nova pràctica familiar on es promoció la participació dels homes en tasques de la llar i de la cura de les criatures; i finalment, que permetin desenvolupar polítiques de ciutat a través de les quals es faciliti la gestió de la vida diària de treballadors/es de la ciutat.

En definitiva, les polítiques de proximitat busquen incidir de manera individual i col·lectiva en la vida dels ciutadans/es, fent polítiques socials, flexibles, públiques, que estiguin pensades per als diferents moments de la vida familiar i tenint per objectiu la corresponsabilitat i la cura entre sexes i generacions.

Si mantenim al cap les polítiques de proximitat i ens endinsem en la petita infància, trobarem que per exemple ja l'any 1992, el Consell Europeu sobre atenció infantil (directiva 92/241/CEE), va fer unes recomanacions sobre les polítiques adreçades a la infància, on mantenia com a punts clau, la implicació dels homes en la cria de les criatures, el desig d'un món laboral més flexible a les necessitats dels treballadors amb fills vers les responsabilitats familiars; i de nou, un increment en els permisos parentals, per garantir les responsabilitats de pares i mares vers els seus fills/es.

En aquestes línies, la Diputació de Barcelona va realitzar diferents jornades sobre educació i en concret a la III Jornada de bones pràctiques locals en educació, a Vilanova i la Geltrú, l'any 2005; es van tractar per una banda els

Centres integrals de petita infància, les Xarxes locals d'Infància i altrament, els Plans d'Infància com a eina territorial, englobant així uns reptes òptims en matèria de polítiques d'Infància.

Acompanyant aquesta trobada, a Terrassa 22/06/2006, la Diputació de Barcelona organitza el XII Fòrum local d'educació, que porta com a títol les Polítiques educatives d'infància i escola bressol. En aquest fòrum es proposa passar d'una política de creixement de places escolars a una política integral d'atenció a la Petita infància i de suport a les famílies redefinint l'Escola Bressol com un centre multiservei, en la línia del Centre 0-3 (1996) a Sant Feliu de Guíxols. També, es proposa una cartera de serveis, on el servei central segueix sent l'escola bressol, però se li dóna gran importància a la creació d'altres serveis dins l'àmbit educatiu, com ara els espais nadó, espais familiars, espais de joc i altres serveis de diferents àmbits, com les ludoteques, parcs infantils, Tallers, piscina per nadons, xerrades i tertúlies educatives i altres.

Tenint en compte aquests "antecedents culturals" a Catalunya en matèria de suport, polítiques i infància, gràcies a les aportacions de De Febrer, V. (2018); podem concloure que les Polítiques integrals de petita infància han d'estar pensades per a les diferents necessitats dels progenitors, dels infants i en definitiva, de les diferents organitzacions familiars i estils de criança, de manera que la resposta per part de les institucions pertinents, ha de ser variada, flexible i en col·laboració d'altres polítiques que en facilitin l'accés i un temps per gaudir-ne. D'aquesta manera, algunes propostes de serveis que se'n fan en general, contempen per exemple, un suport informatiu a les parelles embarassades o interessades (preconcepció), cursos de preparació a la gestació el naixement i el postpart, una atenció respectuosa al part de cada dona, un increment de la durada dels permisos, les excedències amb reserva de lloc de treball, les reduccions de jornada laboral i altres modalitats de treball a temps parcial o teletreball per la bona conciliació de vida familiar i laboral, a part de Serveis de suport a les famílies, per atendre infants i progenitors, com ara els Espais familiars (Espai Nadó, Espais 1-3, Espai de joc, Tallers...), afavorir les opcions legals dels serveis de cura de les criatures,

incloent-hi les mainaderes o les llars de criança entre d'altres, i flexibilitzar el funcionament de les escoles bressol per oferir diverses modalitats d'assistència segon les necessitats de cada situació familiar.

2.2. BADALONA: REALITAT DEL TERRITORI

El municipi on es basa l'estudi és la ciutat de Badalona, com a comunitat de suport vers les famílies amb infants petits.

Abans d'endinsar-nos en els serveis de què disposen les famílies, us exposo breument característiques d'aquest territori com ara la seva població i algunes dades rellevants que afavoreixen la comprensió dels posteriors resultats del treball de camp.

2.2.1 Contextualització del municipi d'estudi

Badalona és un municipi de la comarca del Barcelonès, província Barcelona i comunitat autònoma de Catalunya.

Aquest territori s'estén uns 21,18 km², i està limitat per 6 municipis i el mar Mediterrani.

Entre altres recursos naturals, compta amb quilòmetres de platja, muntanya i parcs distribuïts per tota la ciutat.

Pel que fa als serveis, personalment puc constatar que en general la ciutat disposa d'una gran varietat de serveis, que entre altres, faciliten per exemple la mobilitat dins i fora de la ciutat amb una bona comunicació amb la capital (Barcelona), són un bon exemple els busos, trens, metros, els accessos d'autopistes, les carreteres i el port esportiu privat.

2.2.2 Badalonines i Badalonins

Segons les fonts demogràfiques d'Idescat i basant-me en dades de l'any 2018, Badalona té uns 217.741 badalonins/es.

En referència al grup d'edat de 0 a 4 anys les dades de la font Hermes 2018, comptabilitzen uns 10.313 infants, als quals pertanyen uns 1.930 naixements de l'any 2017.

Segons un informe de dades demogràfiques sobre la població de 0 a 18 anys, realitzat per a la TIAB a la ciutat; si ens endinsem en els barris, la zona sud de Badalona que inclou barris com Sant Roc, Artigas, La Salut i Llefià, concentra la majoria de la població entre 0 i 18 anys de la ciutat, aproximadament un 37,5% dels habitants.

En aquests barris també se situa la densitat més gran d'immigrants d'aquest col·lectiu, sent els orígens més freqüents, el Pakistan, la Xina, l'Equador i el Marroc.

Tenint en compte aquestes dades, l'any 2015 l'ajuntament va demanar la realització d'un estudi sobre la situació de la infància en aquests barris de la ciutat. En aquest informe, s'exposa que el districte IV té 62.073 habitants, un 29% de la població total de la ciutat, de les quals un 36% de tota la població a Badalona atesa per Serveis socials a la ciutat, es concentra entre aquests 2 barris que configuren el districte.

Aquest informe no entra en l'etapa 0-3, la petita infància, així i tot vull ressaltar unes dades rellevants i alarmants sobre la població d'infants entre 3 i 16 anys (l'etapa escolar). D'uns 5.500 infants escolaritzats entre les 10 escoles i els 4 instituts públics del districte, uns 947 infants presenten necessitats específiques per qüestions socioeconòmiques. Un 18.80% dels alumnes de les escoles públiques del barri, estan en seguiment per Serveis Socials, sent així un 14% d'infants atesos en aquest barri enforat el total en la ciutat en les escoles d'infantil i primària i un 8% en el cas dels instituts, enfront del total.

Gràcies al grup de treball de les necessitats bàsiques del PEE (Pla Educatiu d'Entorn), s'han recollit unes dades que expliciten que els 5.000 alumnes escolaritzats entre escoles i instituts públics del barri La Salut i Llefia, creixen en situacions econòmiques i social greus; i per tant es proposen una sèrie d'accions per tal de millorar la qualitat de vida d'aquests infants, joves i llurs famílies. D'aquestes propostes vull ressaltar les més rellevants i també extrapolables a l'etapa 0-3, com per exemple, un augment de professionals i recursos per detectar situacions de risc i garantir-ne la intervenció, l'ampliació dels recursos de salut mental per infants, joves i famílies, oferir espais de lleure educatiu gratuït o de baix cost, entre d'altres. Concloent aquest punt, a l'informe es posa de manifest la realitat del Districte amb més població de la ciutat, on les condicions de moltes famílies són de risc i totes elles (de risc o no) requereixen suport per part de professionals i/o entitats enfront de les seves dificultats que estan afectant els infants de la ciutat, i que per tant, mereixen reconeixement, consciència per part dels ens pertinents i actuació i prevenció per compensar les oportunitats i desigualtats d'aquesta població infantil en creixement a Badalona.

D'altra banda, la ciutat compta amb equipaments culturals, esportius, sanitaris i educatius, com per exemple 9 biblioteques algunes amb recursos i espais per petita infància i famílies, teatres i cinemes on veure de tant en tant a la programació activitats per famílies amb criatures, uns 600 espais esportius que en la majoria dels casos són per infants a partir dels 3 anys, però solen ser espais de trobada de famílies amb criatures, 12 Centres de salut d'Atenció Primària (CAP) repartits pels diferents barris, els quals atenen infància des de la gestació i llurs famílies, i específicament 4 d'aquests centres compten amb l'ASSIR, el servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva. Seguint en la línia sanitària, el territori també compta amb 2 hospitals, un d'ells amb atenció a la maternitat i als parts.

Pel que fa al sector educatiu i la infància, el municipi té 7 escoles bressol públiques i 27 privades/concertades, altrament per la segona etapa d'infantil hi ha unes 34 escoles públiques i 24 concertades/privades amb l'etapa d'infantil,

i per finalitzar, 3 centres d'atenció educativa especial, un d'ells amb l'etapa d'infantil.

Al sector de serveis socials hi ha un CDIAP, qui actualment gestiona alhora 3 espais familiars de caràcter municipal; també un EAIA i diversos serveis i programes adreçats a infància, fruit d'iniciatives públiques i privades que conformen el Tercer sector de la ciutat, com per exemple, l'espai familiar La tribu de la cooperativa ISOM, els maternoinfantils de l'Ateneu de Sant Roc, Paidòs al centre de la ciutat, el projecte Vincles de Casal dels Infants al barri d'Artigues, o espais de suport comunitari de caràcter informal és a dir, la comunitat organitzada, com ara El Badiu dels Nadons a l'associació de veïns del centre o el grup Badamares, una xarxa de mares en línia.

2.3 EXPERIÈNCIES SIMILARS D'ALTRES MUNICIPIS

En relació a la petita infància i els serveis de la comunitat, altres municipis que treballen en l'acompanyament de la petita infància i les famílies, ja sigui a través de la realització de bones pràctiques o mitjançant experiències que podrien ser similars a Badalona, he trobat les **Xarxes Locals d'Infància**, en general compreses entre els 0 i 6 anys dels infants, que conformen un projecte de coordinació i cooperació d'entitats, serveis i recursos de suport, focalitzades en l'atenció de les famílies i els serveis d'infància i de suport a la criança. Alguns municipis exemplificadors podrien ser, Cornellà, Viladecans, Martorell, Castelldefels i anteriorment, L'Hospitalet de Llobregat i Sant Feliu de Llobregat.

Aquestes xarxes promouen la coordinació dels serveis i recursos existents a la cada municipi, per millorar la comunicació entre ells, afavorir projectes intersectorials, i elaborar **materials de promoció, prevenció i/o d'informació en temes de criança, acció parental i serveis de suport**. Entre aquests, podem trobar catàlegs de serveis, departaments d'atenció a les famílies o polítiques familiars dependents dels ajuntaments, díptics i programes sobre

dubtes, prevencions, entre d'altres. Tot un seguit d'innovacions materials, de projectes i d'espais per compartir, on infants, famílies i professionals poden nodrir-se d'experiències diverses al voltant dels primers anys de vida dels infants, de la criança d'aquestes o de les tasques parentals, per exemple.

Per altra banda, també hi ha municipis que dintre de la seva oferta d'una atenció més curosa per la infància i les famílies, han promogut l'**increment dels serveis a infància i famílies**; com és el cas de Castelldefels, Viladecans o Cornellà, que han passat d'oferir només places d'escoles bressol, a tenir una xarxa de serveis municipals complementaris i/o alternatius per al 0-3, com són els **Espais Familiars, Espais Nadó, Escoles, Espais de joc o Ludoteques familiars**, per exemple. Un seguit de serveis accessibles per a tota la població del municipi, amb varietat d'horaris i tarifes, i distribuïts en diferents barris, aprofitant altres espais com les escoles bressol, i creant així, **centres 0-3, d'atenció integral a petita infància i famílies**.

Per últim terme, altres municipis a banda de crear xarxes, han apostat per la constitució de **Taules locals d'infància i adolescència**, com és el cas de Badalona, on la cooperació entre sector i serveis queda recollida per la taula del municipi i aquesta, alhora per la Taula d'infància i adolescència de Catalunya, a la qual s'adscriuen les taules municipals arreu de Catalunya i porta per objectius, recolzar programes, treballar en coordinació, promoure els drets dels infants i afavorir accions, estudis i participacions comunitaris d'aquests col·lectius i llurs famílies.

Per concloure aquest punt, convé ressaltar que aquestes iniciatives no sempre han sorgit dels mateixos ajuntaments, sinó que en diverses ocasions, davant una problemàtica o necessitat descoberta des de les mateixes entitats i serveis d'intervenció directa amb infants i famílies, en la seva majoria fruit de l'empoderament del Tercer Sector; sorgeixen iniciatives com ara aquestes xarxes, productes i espais, on poder millorar la qualitat de l'acompanyament que s'està oferint a cada municipi.

3. OBJECTIUS I METODOLOGÍA

3.1. Objectius

General

L'objectiu general d'aquest treball és conèixer la realitat actual de l'acompanyament familiar a Badalona per tal d'elaborar unes propostes de millora i futures línies de treball en matèria de suport a les famílies amb infants 0-3.

Amb aquesta finalitat s'han estudiat les experiències dels professionals, i analitzat els sectors i serveis que intervenen en l'acompanyament integral de les famílies a Badalona, centrat en l'etapa de la gestació i els primers tres anys dels infants.

Específics

- Identificar i analitzar els serveis i recursos comunitaris que actualment intervenen amb famílies i petita infància a Badalona.
- Donar veu a les experiències de professionals i famílies vers l'acompanyament familiar en sectors com el sanitari, el social i l'educatiu, el Tercer sector i les entitats que fan comunitat.
- Elaborar unes propostes de millora de la xarxa 0-3 en relació als serveis de suport a les famílies, i dissenyar unes línies de treball futures, que puguin contribuir a fer de Badalona una ciutat amable per a les famílies amb criatures.

3.3. Metodología

Per assolir els objectius d'investigació, he combinat l'anàlisi territorial que enmarcar la meua població d'estudi, amb la recerca documental i de fonts teòriques que apuntalen les bases conceptuals, amb la generació de dades primàries a través de les tècniques d'entrevista i enquesta.

Les tècniques escollides han estat aquestes, en el cas de les entrevistes, perquè aquestes em permetien un tracte més personal amb el professional per conèixer de ben a prop la seva experiència, i en el cas de les enquestes, perquè el formulari de Google via internet em permetia arribar a més famílies amb immediatesa i facilitat perquè poguessin participar compartint de manera anònima la seva experiència.

L'exposició dels qüestionaris de les diferents entrevistes als professionals i un model de formulari d'enquesta adreçat a les famílies, els podeu consultar a l'Annex d'aquest treball.

Altres eines que he emprat per dur a terme la investigació, han estat el correu electrònic, per iniciar els contactes amb entitats i serveis de la ciutat, i les posteriors entrevistes realitzades amb professionals de diversos sectors d'intervenció amb famílies.

Respecte als participants en les **entrevistes**, els professionals han estat estratègicament seleccionats d'entre diversos sectors que intervenen amb famílies i petita infància a la ciutat.

Les entrevistes en la seva majoria s'han fet amb una trobada personal amb les professionals, i eren entrevistes estructurades, amb un guió prèviament confeccionat que contemplava qüestions comunes per a totes les professionals i d'altres específiques segons cada experiència i sector, amb l'objectiu d'obtenir dades qualitatives que em permetessin conèixer la realitat del territori, així com algunes qüestions al voltant de possibles propostes de millora envers els serveis que s'ofereixen actualment a la ciutat.

En els casos en què no ha estat possible una trobada, l'entrevista s'ha realitzat via internet, mitjançant el correu electrònic.

A continuació, s'exposa una taula de contactes dels sectors, professionals i serveis que han volgut col·laborar en aquest estudi.

SECTOR
<p>Ajuntament de Badalona</p> <p>Secretària a la Taula d'infància i adolescència de Badalona (TIAB)</p> <p>Tècnica d'educació de l'ajuntament</p>
<p>Sector socioeducatiu</p> <p>Directora de l'Espai familiar La Tribu.</p> <p>Cooperativa ISOM.</p> <p>Excoordinadora dels Espais familiars Municipals "Juguem Plegats".</p>
<p>Sector sanitari</p> <p>Llevadora i coordinadora de l'ASSIR de Badalona i Sant Adrià del Besòs</p>
<p>Sector Serveis Socials</p> <p>Directora del CDIAP de Badalona i actual gestió dels espais familiars Municipals.</p>

Taula 1. Sectors i serveis participants de la recerca. Font: Elaboració pròpia

Altres contactes dels quals m'he nodrit a través de les seves pàgines webs, blocs, xarxes socials i contactes per conèixer la realitat del serveis de suport a Badalona són: el grup de suport en xarxes socials Badamares, l'espai familiar "El Badiu dels nadons" en AA.VV. del centre, les Escoles Bressols municipals, l'Ateneu de Sant Roc, El Casal del Infants Betsaida, el maternoinfantil Paidòs de Càritas, l'associació La Rotllana i la Fundació de la Salut Alta entre d'altres.

Per a l'elecció de la mostra d'estudi en les **enquestes** s'han contemplat les següents variables:

- Progenitors homes i dones habitants a Badalona
- Grups d'edat dels progenitors entre 18 i 50 anys
- Diversitat de barris i cultures de les famílies dins de la ciutat
- Famílies de Badalona amb criatures menors de 3 anys
- Famílies de Badalona en estat de gestació
- Famílies amb 1, 2, 3 o més fills/es.

Gràcies a aquests criteris de selecció les enquestes m'han permès donar veu a aquest col·lectiu, arribant a recollir més de 170 enquestes.

El formulari d'enquesta realitzada en línia constava de 10 preguntes enfocades a l'experiència de suport a la criança que han sentit en diferents aspectes les famílies en interacció amb el municipi.

D'entre aquestes 10 preguntes, 3 de les qüestions eren les mateixes per a professionals i famílies. Totes elles feien referència a la importància dels serveis de suport, a l'aportació que fan aquests a la ciutat de Badalona, i de la cobertura i accessibilitat que actualment ofereixen els existents.

Per a poder arribar a una gran part de famílies del territori, l'enquesta a les famílies amb infants petits s'ha realitzat via internet mitjançant un enllaç al formulari de Google.

Així doncs, l'enllaç es podria obrir des dels mateixos telèfons mòbils, ordinadors o tauletes, i restar a disposició de la població d'estudi. Aquest enllaç el vaig promocionar personalment a través de contactes propis, de xarxes socials i de grups de col·lectius diversos arreu del municipi.

Cronograma

A partir de la creació d'un cronograma es mostra l'organització del treball, veureu que l'estudi queda dividit en quatre blocs que engloben des de l'inici del treball escrit fins a la presentació oral i defensa davant del tribunal.

		CRONOGRAMA										
BLOCS	FASES	MESOS										
		OCT	NOV	DEC	GEN	FEB	MAR	ABR	MAI	JUN	JUL	
BLOC 1. Presentació	Preguntes inicials	■										
	Objectiu general		■	■								
	Resum metodologia			■								
BLOC 2. Marc teòric i estat de la qüestió	Tendències familiars en l'actualitat				■	■						
	Realitat del territori a Badalona					■	■					
BLOC 3. Objectius i metodologia	Objectius de recerca						■	■				
	La metodologia							■	■			
BLOC 4. Resultats i discussió	Dimensió 1									■		
	Dimensió 2									■	■	
	Dimensió 3									■	■	
BLOC 5. Conclusions i reptes de futur	Conclusions										■	
	Futures línies de treball										■	■
BLOC 5. Defensa	Presentació en tribunal											■

Figura 1. Cronograma de la recerca. Font: Elaboració pròpia

Cada fase ha seguit un ordre progressiu, que ha portat un treball més intensiu en el Bloc 2 donat que es centra en l'estudi pròpiament de la ciutat, els serveis i les experiències de les professionals i les famílies, i d'altra banda en el Bloc 3 per el gruix de les conclusions finals de l'estudi i les posteriors creacions de futures línies de treball i propostes de millora vers la ciutat.

4. RESULTATS I DISCUSSIÓ DE DADES

En aquest apartat s'exposen les dades obtingudes mitjançant les entrevistes a professionals de diferents àmbits i entitats que intervenen en l'acompanyament a famílies amb infants entre 0 i 3 anys a la ciutat de Badalona, i les enquestes a la població d'estudi.

Abans de començar amb l'anàlisi de les dades recollides en les entrevistes i les enquestes, a continuació es presenta una graella amb les dimensions i subdimensions des de les quals s'ha desenvolupat aquesta anàlisi i la posterior interpretació de les dades, d'aquesta manera es mostra de forma esquemàtica, l'estructura i l'ordre que segueix aquest apartat.

Dimensió 1. Identificació i anàlisi dels serveis i recursos públics, privats i comunitaris que intervenen amb famílies i petita infància a Badalona.

Subdimensió 1.1. Serveis municipals d'atenció a famílies i petita infància al municipi.

Subdimensió 1.2. Altres recursos, programes i entitats de suport al col·lectiu 0-3 i famílies.

Dimensió 2. Experiències professionals i familiars envers l'acompanyament familiar en diferents sectors d'intervenció al municipi.

Subdimensió 2.1. Perspectiva de la Taula d'infància i adolescència, Ajuntament de Badalona.

Subdimensió 2.2. Cobertura i acompanyament des dels àmbits socioeducatiu, sanitari i social.

Subdimensió 2.3. Experiències en l'acompanyament de les famílies amb criatures de 0 a 3 anys, habitants a Badalona.
Dimensió 3. Reflexions dels professionals i les famílies en relació al futur dels serveis de suport i la xarxa 0-3.
Sub-dimensió 3.1. Absències de l'acompanyament a famílies i petita infància al municipi. Sub-dimensió 3.2. Propostes de millora vers el treball en xarxa actual i els serveis de suport a famílies amb petita infància. Sub-dimensió 3.3. Futures línies de treball en l'acompanyament comunitari i social a Badalona.

Taula 2. Dimensions i subdimensions dels resultats Font: Elaboració pròpia

Dimensió 1. Identificació i anàlisi dels serveis i recursos públic, privats i comunitaris que intervenen amb famílies i petita infància a Badalona.

Subdimensió 1.1. Serveis municipals d'atenció a famílies i petita infància al municipi.

En aquesta primera subdimensió s'exposen breument els diferents serveis municipals que atenen al col·lectiu.

- 4 Escoles bressol municipals
- 3 Espais familiars terapèutics de CDIAP
- 1 CDIAP
- 4 Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva. ASSIR. Atenció i seguiment de l'embaràs, el part i el postpart fins als primers mesos de vida del nadó.

Subdimensió 1.2. Altres recursos, programes i entitats de suport al col·lectiu 0-3 i famílies.

Alguns dels programes que orienten les relacions familiars i l'educació de fills i filles i que es troben distribuïts en diferents barris de la ciutat i subvencionats per La Caixa Proinfància, suposen serveis d'accés amb condicions. A continuació un recull dels recursos segons les fonts de la Generalitat de Catalunya i La Caixa Proinfància:

- 4 Espais familiars 0-3
- 4 Tallers Terapèutics Grupals Família
- 4 Espais de psicoteràpia a famílies
- 1 Taller educatiu familiar

Com a serveis públics d'atenció a petita infància i famílies també existeixen un parell de Llars d'infants pertanyents a la Generalitat de Catalunya i ubicades al municipi de Badalona.

A la vegada, al territori existeix una gran quantitat d'entitats, fundacions i grups comunitaris referents, que intervenen directament amb famílies amb criatures petites, alguns d'ells són els següents:

- Associació Acompanya'm, espai per créixer en família
- Associació La Rotllana
- Casa d'Infants de Badalona
- Casal d'Infants per a l'Acció Social als Barris
- Cooperativa ISOM Llefia
- El Badiu dels nadons
- Fundació Ateneu Sant foc
- Fundació germina
- Fundació Carles Blanch
- Fundació salut alta
- La Lliga de la Llet
- Badamares

Dimensió 2. Experiències professionals i familiars envers l'acompanyament familiar en diferents sectors d'intervenció al municipi.

Subdimensió 2.1. Perspectiva de la Taula d'infància i adolescència, Ajuntament de Badalona.

La TIAB és la **Taula local d'infància i adolescència de Badalona**, que es defineix com una estructura de treball transversal i en xarxa, orientada a potenciar l'acció cooperativa entre el conjunt d'actors que treballen a la ciutat, des de diferents àmbits (social, educatiu, socioeducatiu, cultural, de salut, esports, urbanisme, etc.), amb infants i adolescents de 0 a 18 anys

D'entre els membres dels diferents serveis i sectors que participen de la TIAB trobem que hi ha àmbits amb molts representants de diferents serveis, però per altra banda, també hi ha àmbits infrarepresentats. Com explica la secretària tècnica de la TIAB en l'entrevista personal realitzada, una de les idees prioritàries actualment, és ampliar la taula per complir amb la transversalitat més gran possible, així doncs des de la taula s'estan iniciant algunes propostes per atreure membres d'altres sectors i àrees municipals i així sumar noves complicitats.

Els sectors que actualment compten amb més participació i representants són el social, el socioeducatiu, l'educatiu i el sanitari, i altres que calen reforçar serien les representacions de cultura, esport i joventut.

Tanmateix, les àrees d'urbanisme, immigració i gènere han estat els últims còmplices des de la seva creació l'any 2016.

Amb totes aquestes característiques, la TIAB es considera que és un organisme amb una visió ecològica, a partir de la qual consideren com a focus d'acció interrelacionats: els infants i adolescents, les famílies i l'entorn comunitari; i incorpora la doble dimensió de la infància i l'adolescència des d'un punt de vista general i de risc.

Tot i que les famílies no es contemplen en el títol, des de la TIAB consideren que al treballar amb infància, des d'una visió sistèmica, no tindria cap sentit deixar de banda a les famílies, de manera que en les actuacions, prioritzen les propostes d'atenció a les famílies, a la vegada que plantegen la creació d'un model d'acompanyament a les famílies des de la xarxa, en el nou Pla Estratègic per al municipi.

El seu gran projecte és el Pla Estratègic, aquesta proposta es va presentar al Plenari de la TIAB celebrat el 2 d'abril de 2019. Actualment es troba en fase de prioritització del conjunt de mesures d'acció i de definició operativa. *"Abans de l'estiu es presentarà aquesta nova versió del Pla i una proposta de com orientar la fase d'impuls d'aquest"*, segons comenta la secretària tècnica de la taula en la mateixa entrevista.

El Pla es fonamenta en totes les aportacions generades a partir de la fase 1 i 2 del Projecte "Cercles de coneixement", a partir del qual van fer un treball col·lectiu (incorporant la visió dels membres de la xarxa, dels infants, adolescents i famílies), d'aproximació a les necessitats del col·lectiu 0-18 anys i de valoració dels suports que reben i dels que serien necessaris.

Tanmateix, segons es descriu al Pla Estratègic, la TIAB incorpora les funcions pròpies d'una estructura de treball col·lectiu, com per exemple la funció articuladora, d'observatori, assessora, impulsora i sensibilitzadora envers la cultura de la infància, de manera que esperen que sigui un referent a la ciutat en els àmbits d'infància, adolescència i famílies.

La secretaria tècnica de la TIAB, a l'entrevista personal apunta que en les fases prèvies a la creació del Pla, es van adonar que de 0 a 3 anys hi havia força serveis atenent la petita infància (espais familiars, maternoinfantils, grups de lactància...), però que cadascun treballava pel seu compte. Aquests recursos pertanyien a diferents sectors d'intervenció i no hi havia col·laboracions, contactes o coordinacions entre els diferents projectes, alhora que també s'adonaven que moltes famílies no coneixien aquests serveis de

suport, de manera que no els demanaven per manca de coneixement i d'informació.

Fruit d'aquest treball participatiu de la ciutadania, va sorgir l'actual Pla estratègic amb la idea d'oferir mesures, accions i projectes a llarg termini.

Aquest **Pla estratègic 2019-2022** és el full de ruta que segueixen els membres adscrits a la taula, per articular el conjunt de les actuacions que volen desplegar durant aquest període, així com la seva posada en marxa.

El Pla s'estructura en 4 eixos: Provisió, Protecció/prevenició, Participació i Interès superior de l'Infant (eix transversal).

Les mesures que proposa el Pla Estratègic 2019-2022, en total són 21 per als 4 eixos, i inclouen 2 accions orientades a la petita infància, 13 accions orientades a les famílies, i altres accions orientades en general als col·lectius d'infància i famílies, a part de totes aquelles mesures que s'adrecen a l'adolescència i la comunitat.

D'entre aquestes accions d'infància, famílies i comunitat que proposa el Pla, vull esmentar les més significatives:

- Creació d'una **xarxa de petita infància** per millorar l'acompanyament a la criança en l'etapa 0-3 anys.
- Definició d'un **catàleg de ciutat del conjunt de serveis**, projectes i actius comunitaris adreçats a infants, adolescents i famílies.
- Visibilitzar i **coordinar el conjunt de respostes** en els diferents sectors d'intervenció amb infància i famílies.
- **Pla d'acompanyament i suport únic i compartit**, per part de diferents serveis i entitats que atenen a la mateixa família amb infants i adolescents en situació de risc.
- Creació de la **xarxa de serveis d'atenció socioeducativa** a la ciutat per coordinar l'oferta existent i generar propostes de millora d'aquesta.
- Impuls d'una experiència pilot en la creació d'**espais promotors de suport informal i d'ajuda mútua a les famílies** amb fills i filles de 0 a 18 anys.

- Creació de "**l'Observatori 0-18**", on compartir coneixements sobre la realitat de la infància i l'adolescència a la ciutat, i de seguiment de la seva evolució i tendències.
- "**Programa municipal d'atenció a la infància, adolescència i família**", des d'una perspectiva transversal i cooperativa que impliqui al conjunt d'àrees i organismes municipals.
- Creació d'un **banc de bones pràctiques** en l'àmbit de l'atenció als infants, adolescents i famílies per intercanviar experiències i transferir-ne.

D'altra banda cal insistir que l'any 2013 la Generalitat va elaborar el Decret 250/2013, de 12 de novembre, de la Taula Nacional i les taules territorials i locals d'infància, en el qual proposava el seguiment d'aquesta estructura per facilitar la comunicació entre taules, afavorint el feedback en les diferents jerarquies de les taules i facilitant la implementació de les polítiques d'infància, adolescència i famílies. Aquesta realitat però, no és pas l'actual, sent que han tingut altres prioritats per damunt. Si bé és cert que han tingut algunes propostes com és en particular el Pla Integral de suport a la família, també convé ressaltar que la TIAB encara troba a faltar iniciatives sociopolítiques amb inversió en famílies i infància.

Des de la comunitat, el tercer sector i els diferents serveis de Badalona, es reivindica que en l'àmbit local **és l'ajuntament qui s'ha d'encarregar d'engegar les Polítiques locals d'infància, adolescència i suport a les famílies, assumir les responsabilitats envers la seva població, i promoure més iniciatives** a partir de la TIAB, ja que aquesta és el primer projecte d'aquest tipus en anys. Altres vegades s'havien iniciat estructures o projectes semblants, però la manca d'organització a llarg termini no van tenir afavorir l'èxit o recorregut.

En conjunt val la pena recordar la importància que vol transmetre la Taula, pel que fa a "inversió en la població 0-18 i les seves famílies", en altres paraules com apunta la Secretària Tècnica en l'entrevista: *"aquesta és la millor manera d'incidir en la qualitat de vida d'un percentatge molt alt de població de*

Badalona, apostant per la TIAB i generant un benefici per al territori". Des de la TIAB, la secretària esclareix que la Taula no és l'ajuntament, sinó que són totes les entitats, els serveis i els habitants petits i grans que conformen un gran treball en xarxa amb el qual poder tirar endavant la ciutat.

Així doncs de forma breu podem dir que la TIAB parteix del ferm convenciment de què *l'atenció i la cura a la infància i l'adolescència, així com la defensa dels seus drets, és una responsabilitat política, un afer públic i un compromís col·lectiu que tenim tots els adults.*

Recollint el més important podem dir que la TIAB suposa per als implicats un canvi de cultura del treball, incorporant el treball en xarxa, la corresponsabilitat, la cooperació i els projectes compartits, així com, la incorporació de la cultura de la infància en totes les àrees municipals i comunitàries.

Subdimensió 2.2. Cobertura i acompanyament des dels àmbits social, socioeducatiu, sanitari.

Seguidament, en la segona subdimensió, s'exposen els resultats de les entrevistes i contactes amb els professionals d'un servei de cadascun dels següents àmbits, el socioeducatiu, del sanitari i del social, en referència a l'acompanyament que proposen des del seu servei i la cobertura que aquests proporciona al municipi.

En primer lloc, a l'entrevista amb l'excoordinadora dels Espais Familiars Municipals "Juguem Plegats" m'explicà els orígens i raó de ser d'aquests espais.

Arran del tancament de l'única Escola Bressol Municipal a Badalona sobre l'any 1996, es va conformar un equip comunitari al barri de Bufalà, creat a partir de professionals de la salut CAP del barri, serveis socials (UBAS Bufalà), CDIAP i una tècnica de salut que feia assessorament a serveis de Badalona. Entre tots van proposar la creació d'un espai per famílies, per

contrarestar la demanda de l'escola bressol que varen tancar des de l'ajuntament, i oferint així un servei per atendre infants i famílies en la primera etapa d'infantil.

Per iniciar aquest projecte van comptar amb dues persones titulades, una d'elles l'entrevistada i finalment coordinadora dels espais.

Després de mesos de preparació, el maig del 1997 es va obrir el primer espai familiar de Badalona, ubicat al barri de Bufalà.

Les primeres famílies van ser derivades per diferents serveis de la ciutat, ja que no s'havia fet cap mena de difusió i les famílies no coneixien el recurs per anar amb iniciativa pròpia, d'aquesta manera consideraven que aquest espai podria ser el més idoni per intervenir en la seva problemàtica.

El servei d'espai familiar "Juguem Plegats" va ser una iniciativa de gestió municipal, però de la direcció, contractació i organització del servei es va fer càrrec l'Institut Municipal de Serveis Personal, un organisme autònom de l'Ajuntament de Badalona que s'encarrega de la gestió de diferents espais municipals (un organisme encara vigent).

El servei era gratuït per les famílies, però les tècniques del CDIAP en aquell moment van decidir que les famílies haurien d'abonar una petita quantitat que es reinvertia en el mateix servei, per comprar els esmorzars i materials, ja que aquesta era l'única via de finançament de l'espai.

Els principals eixos que vertebraven l'actuació en aquest servei, eren:

- Acompanyament a les famílies en la criança dels seus fills
- Oferir un espai de joc i relació entre pares i fills
- Atendre a famílies en situacions de risc
- Atendre a nadons amb necessitats específiques
- Atendre a les famílies a superar les dificultats per afrontar la criança

Alguns d'aquests ítems estaven molt relacionats amb les demandes que els hi sorgien a les famílies ateses pel CDIAP i que, actualment en la gestió

d'aquests espais familiars reconvertits pel CDIAP, podem comprovar les semblances amb aquests inicis.

Amb el pas dels anys, els Espais familiars Juguem Plegats van anar creixent, a la vegada que augmentava la formació de les professionals que els guiaven, de manera que es podia comprovar una evolució progressiva al llarg dels anys. Alguns d'aquests canvis van ser l'obertura de l'espai a tota la població interessada, no només places per a famílies derivades d'altres serveis i amb una dificultat o problemàtica molt focalitzada.

L'estructura del servei comptava amb dues professionals d'atenció directa a famílies, una directora (la mateixa directora del CDIAP d'aquell temps) que només feia reunions de coordinació amb les professionals dels espais on realitzaven un traspàs d'informació, i per altra banda, les xerrades o tertúlies a les famílies, que es realitzava una psicòloga del CDIAP que només participava del grup en aquest moment concret, la resta del temps no compartia espai amb les famílies. Pel que fa a les dues professionals, s'encarregaven de rebre i acomiadar a les famílies, d'estar amb els infants mentre les mares i els pares feien les tertúlies, i per coordinar-se amb la psicòloga, es reunien de tant en tant per compartir les diferents mirades vers les famílies que assistien.

Durant el primer any, alguns mesos l'equip comunitari promotor d'aquest projecte es trobava de nou en una reunió interdisciplinària que comptava amb diversos serveis. Tots plegats feien una mena d'avaluació del funcionament en general del servei, de les famílies que atenien i d'un recull de demandes que els hi arribaven per part d'aquestes.

Passat el primer any de funcionament i ja incorporant alguns canvis, van decidir que aquest servei no cobria la demanda de la població, ja que només actuava en un barri concret, així doncs, progressivament es va ampliar la xarxa d'espais familiars juguem plegats a Badalona, obrint nous espais al barri de Llefia i La Pau-Puigfred. Aquests espais eren oberts a totes les famílies, tot i que reservaven places per a famílies provinents d'altres serveis. Els espais van tenir molt d'èxit durant anys i circulaven boca-orella entre els habitants dels diferents barris de la ciutat.

Després de molts anys, el curs passat els espais familiars municipals tal com es coneixien, van tancar les seves portes.

Actualment, han estat reformulats i formen part del Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP) a Badalona sent espais familiars terapèutics, dirigits a famílies amb nens de 0 a 3 anys.

Convé recordar que el CDIAP és un servei municipal concertat amb el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, especialitzat en desenvolupament infantil durant la primera infància, tal com m'explica en l'entrevista realitzada la directora actual del CDIAP i dels espais.

El servei efectua un conjunt d'intervencions dirigides als infants, a les seves famílies i al seu entorn. Les intervencions tenen per objectiu donar resposta a les necessitats transitòries o permanents que presenten els infants amb trastorns en el desenvolupament o que tenen risc de patir-ne.

Al CDIAP l'atenció prioritària és per criatures de 0 a 3 anys que presentin trastorns en el seu desenvolupament o que tinguin risc de patir-ne. Aquest servei ubicat al municipi d'estudi, atén a la població de Badalona, Montgat i Tiana.

Les famílies poden accedir al servei derivades de salut, educació o serveis socials, però també poden fer-ho a través de l'entrada d'iniciativa familiar. Sempre però, es fa una primera visita d'acollida on es valora la idoneïtat de la demanda. Sí l'accés és aquest últim, la directora explica que el següent pas és fer el procés diagnòstic, un cop acabat es veu si l'infant i/o la família necessita tractament i quin tipus, o no li cal.

Partint d'aquesta premissa i atenent els objectius del CDIAP, el servei d'espai familiar terapèutic va dirigit a famílies que poden presentar dificultats o situacions on es posa en risc el desenvolupament del nen, a partir del vincle paternofilial.

Poder ser famílies amb problemes amb les tasques de criança o del vincle entre progenitors i nadó, famílies en risc d'exclusió social, famílies

monoparentals, progenitors menors d'edat, malaltia mental d'un dels progenitors, depressió postpart, nadons híper o hiporeactius, etc.

Els grups estan dirigits per professionals del CDIAP i van dirigits a famílies amb infants de 0 a 3 anys dividits en tres grups diferents:

- Mares amb nadons de 0 a 1 any: S'ofereix a les mares un espai on compartir l'experiència dels primers mesos de vida del seu nadó en situacions en què estan soles i no tenen suports en el seu entorn. (està dirigit per la metgessa i la treballadora social)
- Mares i pares amb infants d'un a 2 anys i mares i pares amb infants de 2 a 3 anys: Aquests dos grups tenen per objectiu crear un espai relacional entre els pares i mares i els nadons per tal de reforçar els vincles entre ells i comprendre les necessitats emocionals dels infants (estan dirigits per 2 psicòlegs i una tècnica en educació infantil).

L'accés a l'espai funciona de la mateixa manera que l'accés al mateix CDIAP. La derivació la fa un professional de CDIAP un cop fet el diagnòstic, el professional decideix si la família es pot incloure a l'espai o necessita un altre tipus de tractament.

L'acompanyament que es fa a les famílies des del CDIAP, és molt divers i dependrà sempre del diagnòstic que s'ha fet de l'infant i de la situació familiar. Algunes famílies tenen seguiment individualitzat, altres poden anar al "grup de criança" i compartir amb altres pares situacions de criança, de la vida quotidiana que els hi generen dubtes i angoixes. Aquest potser complementari o no al tractament individual dels fills.

Per concloure aquest punt, és important dir que l'espai familiar és un espai intens de relació, que està dividit en dues parts, una primera on els pares i els seus fills estan en situació de joc, i una segona on es separen, els pares fan grup i els infants es queden amb un professional. És en aquest moment on es treballen les situacions de l'estona de joc i tot allò que els hi preocupa als pares.

Tot i que aquests espais en tots els anys de vida han anat progressant, variant la mirada, reconvertint-se i funcionant amb alts i baixos, la mirada actual torna a basar-se en l'origen d'aquests espais, on el focus de la intervenció era la dificultat que presentaven famílies i/o nadons, en comptes de l'oportunitat enriquidora que suposa aquests tipus d'espais de suport per a qualsevol família amb criatures petites.

Un altre servei que actualment acompanya famílies i petita infància a Badalona és l'Espai Familiar La Tribu. En l'entrevista amb la directora d'aquest espai, m'explica com elles acompanyen a les famílies amb una mirada de respecte, amb accions indirectes, procurant la no-intervenció i sobretot, oferint un espai i un temps on poder ser i créixer com mares, pares, infants.

Aquest espai està obert a tota la població de Badalona, no només per a famílies derivades d'altres serveis, així doncs, es defineixen com un servei obert i social. Les famílies poden anar amb els seus fills i filles des de nadons fins als 3 anys. Actualment tenen dos grups que es troba un parell de dies a la setmana al matí, i sempre van acompanyats de dues professionals. En aquests espais tracten d'escoltar, reflexionar i compartir juntament amb les famílies, aprenent les unes de les altres.

En darrer lloc, i respecte als serveis que ofereix l'àmbit sanitari, la coordinadora del servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR) a Badalona, exposa que en aquest recurs atenen a dones d'entre 14 i 80 anys aproximadament, englobant tot el cicle sexual i reproductiu de la dona. Això vol dir que tracten temes com l'afectivitat, la reproducció i la parella entre altres.

El servei ASSIR es troba distribuït en 4 centres d'atenció primària (CAP) en el cas de Badalona. Aquests pertanyen a diferents barris, donant la cobertura més gran possible. Aquest servei està inclòs en la xarxa d'ASSIRs de l'Àrea metropolitana nord, sent un recurs públic que dona servei als habitants del municipi de Badalona i Sant Adrià del Besòs.

Els professionals que hi treballen són ginecòlegs/es, psicòlegs/es, obstetres i llevadores. A més a més, depenent de la situació del pacient, treballen en xarxa amb serveis socials, o altres entitats d'interès.

Dintre d'aquest gran marge de dones que atenen, el gruix més important se l'emporta obstetrícia, maternitat, i ginecologia.

Per una banda, en l'àmbit d'obstetrícia treballen l'embaràs, els grups de preparació al naixement i postpart, educació sanitària, atenció al puerperi, atenció a domicili, grups de lactància i seguiments dels embarassos normals i dels de risc.

Per l'altra, a ginecologia realitzen per exemple tallers i visites sobre temes com l'educació sexual, la prevenció d'ITS, la prevenció amb anticonceptius i l'àrea de planificació familiar.

Aquests dos grans eixos que vertebreren el treball dintre de les funcions i atencions de l'ASSIR, marquen el camí dels diferents projectes que es duen a terme. Un bon exemple són els treballs comunitaris a les escoles i els espais, les xerrades als instituts, la tarda d'atenció a gent jove i les consultes personalitzades, entre altres.

Dintre de l'eix de la maternitat, una part molt important són els recursos de seguiment del puerperi, un cop ha passat l'embaràs i el part.

El seguiment que es realitza al postpart cada cop va en augment, ja que com manifesta la coordinadora de l'ASSIR, s'han adonat que hi havia molt seguiment durant l'embaràs i deixaven de banda el postpart, que alhora és igual o més important. La llevadora és l'encarregada del seguiment de la mare i el nadó, fins als 28 dies després del part. Actualment a la dona la visiten al cap de 40 dies, i el seguiment a l'infant s'enfoca en l'alletament.

No sempre comprenen tots els mesos que es recomanen de lactància exclusiva, que serien els 6 primers mesos del nadó, però mitjançant altres recursos intenten cobrir el màxim de temps possible d'acompanyament per part de les llevadores.

El seguiment individual maternofilial consta d'un seguit de visites i trucades a domicili, atenció al mateix CAP i atenció alhora a les altes precoces postpart. Les mateixes llevadores els hi programen la primera visita amb pediatria i ginecologia.

Segons explica la coordinadora de l'ASSIR en l'entrevista personal, el 98-99% de les mares (aproximadament) que pareix en hospital, són contactades per aquest servei i visitades abans del 5è dia, de manera que seguint el protocol es visita a la família al cinquè dia i en la quarantena, però com fan moltes visites entre aquestes dates, directament s'estan plantejant citar a les famílies amb una visita estipulada també en una data intermèdia entre el cinquè dia i el mes i mig.

Pel que fa al seguiment grupal de les famílies, existeixen grups de suport de diferents estils:

- **Grups de puerperi**, per a mares i nadons. És un grup tancat de famílies que comencen i acaben alhora. Es fan propostes com ara el massatge infantil, tractar diferents temes de criança, formació de la família, afectivitat, primers auxilis en nadons, també inclouen alguns dies al psicòleg per tractar alguns temes més específics.
- **Grups d'alletament** per mares i pares. Aquest és un grup obert en general a les famílies que estan alletant, però un 70-80% de les famílies pertanyen al primer mes del nadó, la resta de famílies venen per diferents circumstàncies com per exemple segons fills, perquè coneixen els serveis i encara volen seguir en contacte tot i que la lactància fa temps que està assolida o altres situacions particulars com ara entomar la lactància després d'haver decidit deixar-la. Són grups oberts tot l'any, on les famílies venen sense hora i sense apuntar-se, i on a vegades arriben a donar atenció a 25 mares alhora. Per això mateix, la coordinadora manifesta que les infraestructures queden molt justes i poc accessibles (físicament), però així i tot donen cabuda a totes les famílies interessades.

Altres seguiments que es fan són programar diverses cites per exemple per temes d'anticonceptius, pediatres, i altres revisions per seguir el contacte, però ja amb una maternitat iniciada i establerta.

Els cursos de maternitat, els de puerperi i els d'educació sanitària són grups tancats. Les mares poden assistir un cop a la setmana durant 6 o 8 sessions, depenent del curs que sigui, i aquestes sessions equivalen a uns tres mesos aproximadament. En aquests grups tancats, la coordinadora explica a l'entrevista personal que "les famílies realment creen una xarxa en aquests grups, tot i ser poques sessions, les mares es troben en una etapa molt sensible i agraeixen i valoren un espai on conèixer altres mares i poder compartir experiències al voltant de la maternitat, la criança o l'alletament, de manera que estableixen vincles i es cohesionen entre elles creant una xarxa que a vegades va més enllà de la durada del curs i que fins i tot s'han trobat amb famílies que es van conèixer en aquests grups i que després d'anys, encara continuen en relació.

També promouen altres grups els de matronatació a la piscina del barri de Sistrells, perquè dones en estat de gestació facin exercicis beneficiosos per al seu estat.

En total a cada curs que realitzen, donen cabuda a unes 10-12 famílies per grup, en funció del curs la xifra pot variar. Aquests cursos es van repetint durant tot l'any, arribant a unes 1000 sessions en general dels diferents cursos, de manera que durant un any atenen uns 80 grups de famílies als diferents ASSIRs de Badalona i Sant Adrià.

Pel que fa als pares de les criatures, estan convidats a participar dels diferents grups que s'ofereixen. A vegades se'ls hi demana que si és possible, assisteixin a alguna sessió en concret depenent del tema que es tracti en aquella sessió.

La coordinadora fa referència a les llevadores, qui estan notant que cada vegada hi ha més implicació dels pares en general en la paternitat, en la criança dels fills, així com de la participació en aquests grups.

Per altra banda és cert que a vegades els pares no tenen els permisos suficients per assistir a totes les sessions, però els pares i mares intenten entre ells seleccionar els grups i dies que afavoreixen la participació de tots dos membres.

Per concloure, respecte a l'increment del treball participatiu dels pares vers la criança, la coordinadora mostra en l'entrevista, els projectes innovadors que en altres municipis ja s'han iniciat, en concret el cas de l'ASSIR de Mollet del Vallès pel que fa a la formació de cursos a la paternitat, per a la creació i orientació dels grups de suport a pares. El projecte ha tingut èxit i suposa un referent per als altres ASSIRs de la direcció metropolitana nord, formada en conjunt per 7 serveis distribuïts en diferents territoris.

Tot i que aquesta és una mostra d'una experiència enriquidora, la coordinadora manifesta la seva realitat, on aquest municipi encara no permet realitzar aquests cursos per qüestions d'infraestructures i de professionals, i alhora on es considera que el punt clau seria la màxima participació dels pares en els cursos ja establerts, donat que per a les mares suposen un pilar bàsic en l'inici de la parentalitat i alletament, de manera que aquests grups serveixin per empoderar a tots dos en les seves tasques de criança, compartint i reflexionant entre ells i amb altres famílies.

Subdimensió 2.3. Experiències en l'acompanyament de les famílies amb criatures de 0 a 3 anys, habitants a Badalona.

A través de les enquestes realitzades a 176 famílies, de les quals el 92,6% eren dones i el 7,4% eren homes, a continuació s'exposen els resultats més rellevants que posen de manifest les seves experiències d'acompanyament en l'exercici de la maternitat i la paternitat a Badalona.

Les persones tenien edats compreses entre els 18 i els 50 anys, però un 55,1% corresponien a la franja entre 31-40 anys.

Pel que fa al nombre de fills, en primer lloc trobem que un 54% de les famílies només tenen un infant, seguidament un 31,3% tenen 2 infants i en gestació es troben un 9,1%, finalment, famílies amb 3 o més infants només tenim un 5,7%.

De les edats dels fills/es, obtenim que la majoria es troben entre els 2 i els 3 anys amb un 36,9%, seguidament infants majors de 3 anys (germans d'altres en etapa 0-3), i en tercer lloc, amb una petita diferència, els infants entre 1 i 2 anys amb 28,4% i el grup de 0-1 anys amb un 27,8%, incloent aquí els embarassos.

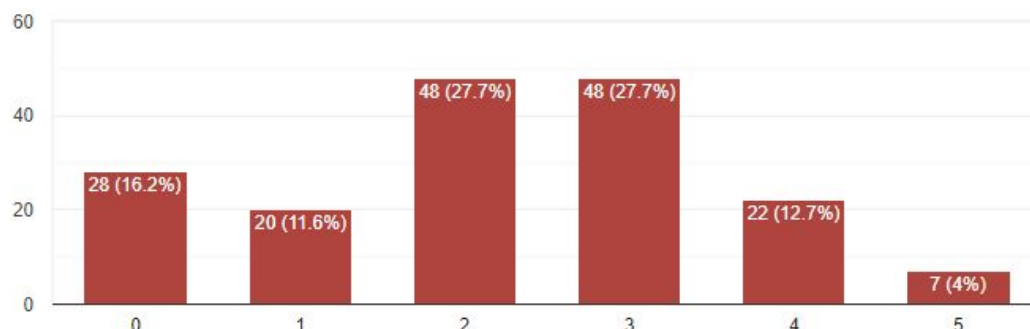
Un cop situades les característiques de les famílies enquestades, passem pròpiament als resultats de les qüestions d'acompanyament, comunitat i serveis.

Per una banda hi havia tres preguntes clau per reconèixer on hi havia més pes en termes de suport, així doncs, les preguntes anaven dirigides al grau de suport rebut per part de la parella, de l'entorn i dels serveis de la ciutat. Respectivament, pel que fa a la parella, un 39,7% creu que ha tingut molt suport d'aquesta part, en comparativa amb un 4% que creu que el suport rebut de la seva parella ha estat molt poc, en els primers 3 anys del fill/a.

Sobre el suport rebut per l'entorn, la majoria amb un 35,1% creu que ha tingut molt suport del seu entorn i en canvi, un 2,3% creu que ha tingut molt poc suport.

En tercer lloc, i com podeu observar en el següent gràfic, **un 27,7% de les famílies creu que el suport que ha rebut per part dels serveis de Badalona**, correspon a una qualificació d'entre 2 i 3 punts, equivalent entre força i deficitari, on els percentatges creixen a mida que ens apropem a l'equivalent de molt poc suport, sent aquest últim un 16,2%, i molt suport un 4%.

Entre l'embaràs i els primers 3 anys, t'has sentit acompanyada/at pels serveis de Badalona?

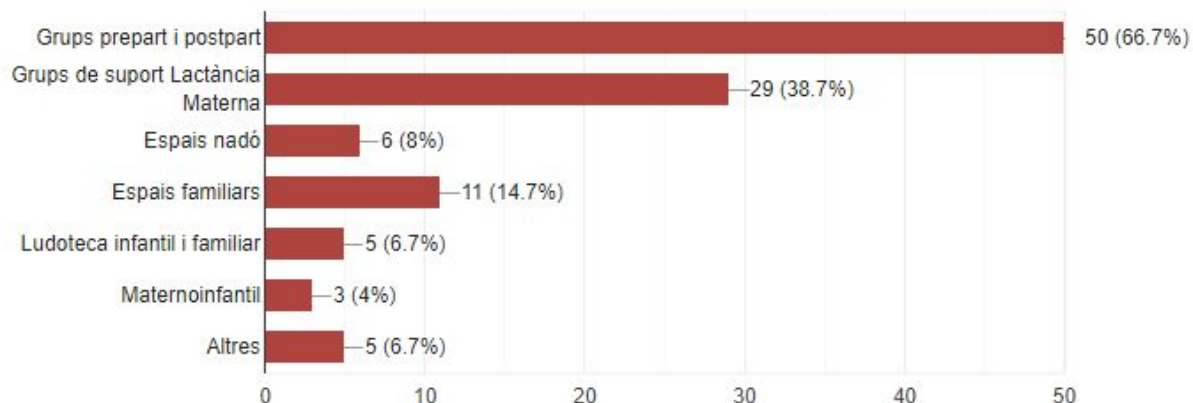
Gràfic 1. Valoració de les famílies entre l'embaràs i els 3 primers anys del fill/a de l'acompanyament rebut pels serveis de Badalona. Font: elaboració pròpia.

Llegenda: 0 Gens, 1 Molt poc, 2 Poc, 3 Ni poc ni molt, 4 Força, 5 Molt

Per altra banda i passant pròpiament a conèixer més sobre els serveis que intervenen a Badalona en petita infància, a la pregunta: Per quin àmbit t'has sentit més recolzada/at en l'exercici de la parentalitat?, **la majoria de les famílies amb un 64,7% ha escollit l'àmbit sanitari com a primer proveedor de recursos de suport a la parentalitat**, seguidament amb un 17,9% han escollit altres àmbit que no pas els serveis socials o l'educatiu, sent que l'educatiu ocupa el tercer lloc, amb un 13,9% de les famílies que aposta per l'acompanyament rebut d'aquest sector.

Després d'aquest reconeixement dels àmbits amb serveis de suport a les famílies, un 57% de les famílies afirmaven ser o haver sigut usuàries d'algun serveis de suport, i per aquestes, sorgia la pregunta d'escollit quina tipologia de serveis havia utilitzat més. Així doncs, un 66,7% de les famílies havien assistit als grups de preparació al naixement i de pospart, serveis oferts per l'àmbit sanitari. En segon lloc, un 38,7% havien estat membres dels grups de suport a la lactància materna, i altres seleccionats amb un 14,7% i 8% respectivament, havien estat els espais familiars i els espais nadó.

* si a l'anterior has contestat que si, en quina tipologia de serveis?

Gràfic 2. Tipologia de serveis més utilitzats a Badalona per les famílies entre l'embaràs i els 3 primers anys de criança. Font: elaboració pròpia.

Val la pena afegir, que un 52,7% de les famílies, sent o no usuàries, coneixia aquest tipus de serveis. Altrament, per saber com arriben les famílies a ser usuàries d'aquests serveis, en conseqüència es preguntava com els havien conegut, i les respostes van ser, que coneixen aquests recursos gràcies als centres sanitaris en un 53,8%, per boca-orella en un 30,1%, i per xarxes socials en un 18,3%, com a medis més seleccionats.

Dimensió 3. Reflexions dels professionals i les famílies en relació al futur dels serveis de suport i la xarxa 0-3.

Subdimensió 3.1. Absències de l'acompanyament a famílies i petita infància al municipi.

Per endinsar-nos en aquesta tercera dimensió, en primer lloc, convé ressaltar algunes absències amb què m'he trobat durant l'estudi respecte a Badalona. L'exposició de les mateixes ajudarà posteriorment a la comprensió de les reflexions sobre els reptes i futures propostes vers la ciutat.

Per una banda, com bé s'ha explicat en la primera dimensió, existeixen un seguit de serveis que atenen a la primera infància i a les seves famílies, d'entre aquests l'Escola Bressol Municipal suposa un luxe per a la població, ja que només hi ha 4 escoles, repartides en diferents barris, però queda molta població exclosa d'aquest accés. Les places són limitades i no són suficients, les escoles se situen en barris molt poblats, però només una escola per barri no arriba a cobrir la demanda, sent a la vegada que molts barris no tenen cap servei municipal per petita infància, en particular els barris del Centre, del Gorg, del Progrés i Casagemes entre altres.

Altrament, els espais de les escoles bressol municipals només s'empren pròpiament per a l'horari de l'escola, sent que podrien ser aprofitats tant els espais exteriors i interiors de l'escola, ampliant els serveis de les escoles i oferint serveis complementaris en altres horaris, un bon exemple d'això serien els patis oberts, per oferir uns espais exteriors adequats a les necessitats de la primera infància de manera que les famílies i les criatures poguessin gaudir d'aquests espais un cop ha finalitzat l'horari escolar; un altre exemple poden ser l'obertura de serveis complementaris com ara Espai Nadó, Espai Familiar i/o Ludoteca, reconducció i limitant uns espais interiors de l'escola que serveixin per cobrir aquestes demandes als barris i d'aquesta manera aprofitar els espais ja existents per a l'atenció a petita infància i famílies, donar a conèixer les escoles dels barris, integrant els diferents serveis d'atenció en aquest col·lectiu en un mateix centre, referent a cada barri o districte.

Per altra banda, investigant la web de l'Ajuntament de Badalona he trobat algunes absències en referència als departaments en què s'estructura la informació, de manera que alguns col·lectius no queden gaire representant i la seva informació queda diluïda entre les prioritats que aquesta web mostra. N'és un bon exemple la manca d'un departament municipal que s'encarregui de mostrar les informacions que interessin a les famílies amb infants petits. De la mateixa manera que Joventut o Dona són departaments que fàcilment podem trobar a la web de l'Ajuntament de Badalona i obtenir informació diversa d'interès per aquesta població; la petita infància i les famílies en general queden minimitzades, sent que per aquests col·lectius, només hi hagi un parell de subapartats que mostren alguns serveis municipals de caràcter social i educatiu que poden els hi poden ser d'interès. Així mateix, manca informació més específica del territori com ara tràmits, recursos, serveis i programes que aglutinin tota aquesta diversitat d'informacions per famílies en un mateix apartat, facilitant a les famílies l'accés i la visibilitat, i de la mateixa manera per als primers anys de les criatures, un apartat amb totes les informacions, recursos, programes, activitats i polítiques d'interès que puguin resultar interessants per a la petita infància, i les seves famílies.

En darrer lloc, tant a les entrevistes amb alguns professionals, com en la mateixa investigació sociopolítica sobre el territori, he trobat a faltar polítiques locals, que s'aproximin a la realitat del territori, i que siguin específiques per a les necessitats de les famílies, de les criatures i de les necessitats d'ambdues.

La política en aquesta ciutat ha tingut altres prioritats i com que la infància no reclama per si mateixa, acaben tractats com a ciutadans de segona, on les seves necessitats queden minimitzades amb altres prioritats territorials. En definitiva podem dir, que a Badalona tot i que les entitats i serveis que treballen en el dia a dia amb intervenció directa amb la població d'estudi són els professionals que en definitiva mouen la ciutat, pel que fa a l'ajuntament, encara hi ha una manca de sensibilitat per les necessitats d'aquests col·lectius com són les famílies amb criatures en els primers anys de vida habitants a la ciutat.

Subdimensió 3.2. Propostes de millora vers el treball en xarxa actual i els serveis de suport a famílies amb petita infància.

En aquesta subdimensió la idea central tracta de donar a conèixer com s'estructura el treball en xarxa que mou la ciutat, les entitats, serveis i recursos que ho fan possible, les dificultats que expliquen els professionals dels serveis que han participat de l'estudi, i l'experiència de les famílies, no només en les xarxes que es creen per compartir projecte, mirada i atenció, sinó que també exposar les propostes de millora que han sorgit vers el treball en xarxa que s'empra actualment al municipi i els serveis de suport als col·lectius d'estudi, sent un recull de les diferents dades d'investigació.

En primer lloc, en referència a les xarxes de treball que podem observar a la ciutat, en la seva majoria responen a l'acció educativa territorial, que es du a terme a través de comissions en les quals participen els centres escolars, entitats socioeducatives i diferents serveis de l'Ajuntament de Badalona i de la Generalitat. Específicament existeixen aquestes Comissions:

- Comissió Educativa de La Pau i del Pla Educatiu d'Entorn de Badalona (PEEB).
- Comissió Infància i Joventut de Llefia - La Salut i del PEEB.
- Comissió Territorial d'Infància i Educació de S. Crist i del PEEB.
- Comissió Badalona Sud del PEEB.
- Comissió Educació i Cultura del Pla de Desenvolupament Comunitari de Pomar-Morera.
- Xarxa Educativa Nova Lloreda.

Per altra banda també existeix el Pla Educatiu d'Entorn (PEE), aquest és un projecte de cooperació educativa entre l'Ajuntament i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. L'objectiu del PEE és donar resposta integrada i comunitària a les múltiples necessitats educatives de la societat del municipi mitjançant la coordinació i dinamització de l'acció

educativa en els diferents àmbits de la vida, especialment enfocat a infants i joves, fent una concretament en sectors socials més desfavorits.

Aquesta Pla s'implementa principalment als barris de Llefià - La Salut, La Pau, Sant Crist i Badalona Sud de Badalona. En aquest últim cas, és gestionat directament des del Consorci Badalona Sud.

Però què passa amb la petita infància? De nou, aquestes xarxes se centren en intervencions de l'acció territorial educativa, que vol dir, que deixen de banda els infants menors de 3 anys, incidint només en els infants de 3 a 16 anys, de les escoles d'infantil i primària, i els instituts.

Així doncs, com que en aquestes xarxes educatives no es contemplen ni les escoles bressol, ni els serveis alternatius, ni altres projectes d'iniciatives privades de les entitats que actuen en el territori respecte a la petita infància i les seves famílies, aquestes entitats tracten de posar-se en contacte, donar-se a conèixer i cooperar entre elles mateixes per aconseguir uns inicis de treball en xarxa pel que fa al col·lectiu 0-3.

A continuació exposo alguns exemples del treball en xarxa que realitzen els professionals que han participat de l'estudi, específicament des del servei de CDIAP i Espai Terapèutic Juguem Plegats, l'ASSIR i l'Espai Familiar La Tribu.

Per un costat, la directora del CDIAP transmet a l'entrevista personal la importància d'una de les seves tasques més rellevants com a professionals dins d'un servei tan divers, el treball en xarxa.

La directora afirma que els seus usuaris són infants molt petits, i sovint estan atesos per altres serveis tant de l'àmbit de la salut, de l'educatiu com de serveis socials, o altres entitats, de manera que el treball en xarxa és bàsic, i sense aquest, no entenen l'atenció al seu servei.

Realitzen unes reunions de xarxa on dissenyen l'atenció que oferiran tant a la criatura com a la família.

Altrament, pel que fa a les possibles millores per a Badalona, la directora reclama que **"estaria bé poder tenir espais de trobada per les famílies i**

els infants, com ara espais a les Escoles Bressol Municipals, les associacions de veïns o altres, que fossin espais oberts a tota la població. Afirmar que hi ha moments en la criança que poder compartir i sentir-se acompanyat és vital. Això sense parlar de les situacions on ja de base hi ha alguna problemàtica, que seria les que nosaltres veuríem com a servei especialitzat", dit d'una altra manera, ressalta que a Badalona troba a faltar espais per aquests col·lectius, que siguin oberts, accessibles i suficients, tant per a famílies que ja vinguin d'una situació complexa com per aquelles famílies que necessiten suport en aquests moments de canvi, propis del cicle vital.

Per altra banda, també considera que hi ha una part de la població que queda fora de cap recurs, són les famílies que tenen criatures amb greus dificultats, grans discapacitats. Aquests nens i famílies no disposen de recursos fins als 3 o 4 anys, quan comencen l'escola d'educació especial.

Per concloure ressalta que no disposem a la ciutat de cap espai per elles, ni escoles bressol ni espais familiars. Aquestes famílies disposen de l'atenció al CDIAP, però aquesta és una atenció especialitzada de tractament que només comprèn uns anys en concret.

En segon lloc, des de l'Espai Familiar La Tribu, expliquen que el seu treball en xarxa implica anar a fires, donar-se a conèixer en xarxes socials i entre contactar amb altres entitats, per fer difusió del seu servei i compartir experiències. Així mateix, treballa amb altres entitats de Badalona, sobretot del mateix barri, per poder conèixer millor la població que atenen, compartir la mirada amb altres professionals i també aprofitar els recursos d'altres serveis i fer trobades amb els usuaris d'aquests, com ara l'organització de sortides amb les famílies del projecte Vincles del Casal dels Infants, ubicats al barri del més pròxim; o com n'és un bon exemple, convidar a altres professionals a conèixer el servei, o grups de P-3 de les escoles del voltant, a jugar tot un matí en l'espai que tenen adaptat als infants.

Des de La Tribu, són conscients de la importància que suposa per a les famílies que atenen, poder compartir els dubtes que els hi sorgeixen en la

maternitat, paternitat i criança dels fills/es, conèixer altres maneres de fer i no sentir-se sols, és a dir, la necessitat de tenir un suport, una xarxa d'iguals on poder expressar-se i sentir-se comprès en l'exercici de la parentalitat.

Pel que fa a Badalona com a promotora d'aquests recursos, creuen que encara queda molta feina a fer, manquen espais, promoció, donar a conèixer els serveis de suport, i obrir aquells que ja existeixen i que estan limitats a condicions dels usuaris o de col·lectius. Els serveis i entitats es comencen a organitzar i posar en contacte entre ells per millorar la qualitat que estan oferint, tot i això, falta accessibilitat, quantitat, promoció i coordinació.

Amb una altra perspectiva, en referència al treball en xarxa, la coordinadora de l'ASSIR indica que alguns dels serveis amb qui treballen en xarxa són el Servei d'atenció a la dona, des de treball social o des de l'ICS (Institut Català de la Salut) treballen en contacte amb l'entitat de Barcelona "Salut i família", que s'encarrega de donar suport davant de diferents situacions al voltant de la maternitat, com poden ser les interrupcions de l'embaràs, subvencions per a costos d'anticonceptius, visites, seguiments i en general un gran suport també per a la tasca de l'ASSIR.

Un bon exemple és quan detecten situacions de risc social, vulnerabilitats de la dona, maltractes, violències o consums de tòxics des dels seus grups i activitats. Si aquests requereixen intervenció per garantir la maternitat i la situació familiar del nadó, l'atenció dependrà d'un primer contacte amb les llevadores que podran seguir amb el suport de la psicòloga del mateix servei per atendre demandes de salut mental o el contacte amb serveis socials o serveis d'atenció a la dona, si les demandes fan referència a àmbits de caràcter social.

Sobre la qüestió de les possibles millores per al col·lectiu d'estudi dins del municipi, des de l'ASSIR posen de manifest que els espais de famílies i professionals, des del sector sanitari es cobreixen bastant els primers sis mesos del nadó, sent els professionals i espais amb què compten actualment, com que no poden atendre el primer any de vida sencer, voldrien promoure

els projectes públics i iniciatives privades ja existents a les entitats del municipi, que poden ser de l'interès de les famílies que atenen, pel que fa a espais de trobada, xarxes i grups. La realitat que es troben però, és que només coneixen un parell de serveis al centre de la ciutat, i com a servei de salut públic no poder fer propaganda d'espais privats, per tant, la resposta cap a les famílies està empobrida i incompleta.

Recollint el més important, la coordinadora a l'entrevista explícitament reclama a Badalona un conjunt de propostes, suports i d'espais oberts a totes les famílies durant els primers anys de vida del nadó, amb professionals qualificats i pertanyents a diferents sectors d'intervenció, que puguin atendre les diferents demandes de les famílies, ja siguin de lactància, de criança, de maternitat/paternitat o simplement un espai on sentir-se escoltades i poder crear una xarxa de suport, a partir d'un espai i un temps compartits amb altres persones que es troben en situacions semblants, com és ara la maternitat i la paternitat. Altrament, no sols cal la creació d'aquests serveis, sinó que a la vegada, cal un seguit d'accions per promocionar i fer difusió dels diferents recursos suport al municipi, tant per als diferents serveis que treballen amb aquest col·lectiu d'estudi, com les mateixes famílies que estiguin interessades a participar d'aquests grups i/o espais.

En conjunt, segons la coordinadora, pel coneixement que tenen des d'aquests serveis, consideren que en general els recursos que hi ha a la ciutat de Badalona en matèria d'acompanyament, són més o menys accessibles a la població, però no són suficients per atendre totes les demandes i famílies interessades. D'aquesta manera, interrelacionant els conceptes, si els grups estan plens perquè són pocs, vol dir que no són suficients, així doncs, dit en altres paraules a la realitat tampoc són accessibles.

Tot seguit, en l'entrevista amb l'excoordinadora dels Espais Familiars Municipals "Juguem Plegats" respecte als únics espais municipals d'aquest caràcter que hi ha hagut a la ciutat, manifestava el poc reconeixement que aquests han tingut dintre de l'ajuntament com a projecte municipal, i dintre de la mateixa ciutat, sent un servei ben valorat per les famílies i molt necessari,

però abandonat per les institucions encarregades del seu correcte funcionament, així com per la resta de serveis i medis que no han fet prou difusió de l'ús d'aquests espais i entre tots, els han deixat morir sense ressò.

A més a més, l'excoordinadora posa de manifest la manca de gestió, sensibilitat i compromís vers la infància i les famílies, que han fet perdre 20 anys d'espais familiars a Badalona.

Amb tots els anys que ha estat conduint grups de famílies a Badalona, l'excoordinadora a l'entrevista afirma que els espais familiars han suposat espais de trobada, de xarxa, de vincles, per compartir, per reflexionar, per a totes les famílies que durant els 20 anys de funcionament, han estat agraïdes de poder participar en aquest servei de suport. Tal com ja s'ha dit, reclama la necessitat de crear nous serveis d'atenció i suport al municipi, així com el compromís de l'Ajuntament vers la petita infància, les famílies i els serveis de suport municipals.

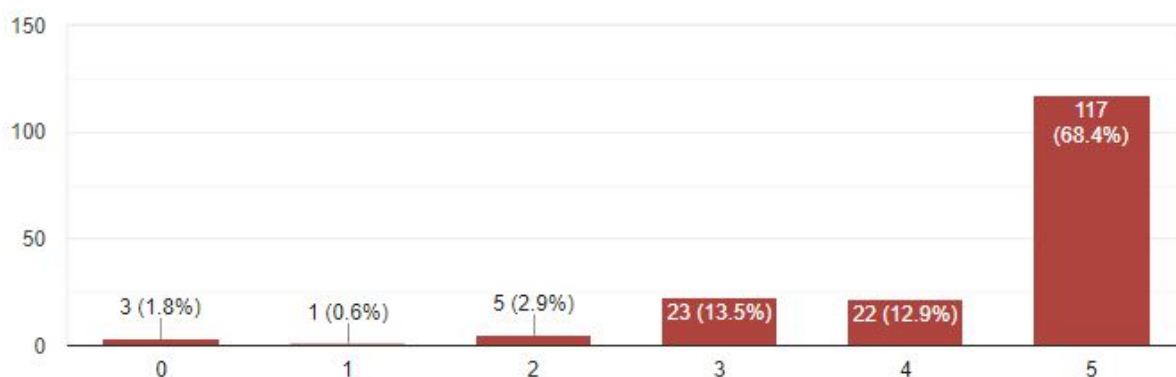
Altrament, posa de manifest la necessitat no atesa de les famílies amb criatures petites per optar a serveis municipals alternatius i/o complementaris a l'escola bressol, ja que aquesta, cobreix unes necessitats dels progenitors, però no les dels infants pròpiament, sent una opció més, però no per aquest motiu l'única opció en un territori amb tants habitants com és Badalona.

Resumint la visió de l'excoordinadora dels Espais Familiars Municipals "Juguem Plegats", els serveis i recursos actuals en matèria d'acompanyament al municipi no són suficients per a tota la demanda de la població, així mateix, l'accessibilitat és bastant qüestionada, perquè alguns espais tenen moltes condicions per al seu accés i d'altres estan plens, de manera que de nou, es troben a faltar espais a Badalona que siguin oberts, accessibles i suficients per a totes les famílies i criatures, habitants al municipi.

En darrer lloc, la perspectiva de les famílies vers els serveis actuals de suport i les possible millores s'han pogut mostrar mitjançant unes qüestions específiques a l'enquesta realitzada.

Aquest formulari finalitzava amb un parell de preguntes en relació a la necessitat de serveis de suport a Badalona i de l'accessibilitat dels actuals. En referència a la necessitat de tenir recursos de suport i acompanyament a la criança a Badalona, com mostren els gràfics basats en les enquestes a les famílies a continuació, es pot observar que un **68'4% de les famílies valora com a molt necessaris aquests tipus de serveis** i recursos a la ciutat de Badalona, però **un 26'3% de les famílies creuen que no són suficients i no gaire accessibles**, seguidament d'un 21'6% i un 15'2% de famílies que valoren que són poc accessibles i que existeixen pocs serveis que ofereixin suport i acompanyament a la criança dels infants petits, en els primers anys de vida i de parentalitat.

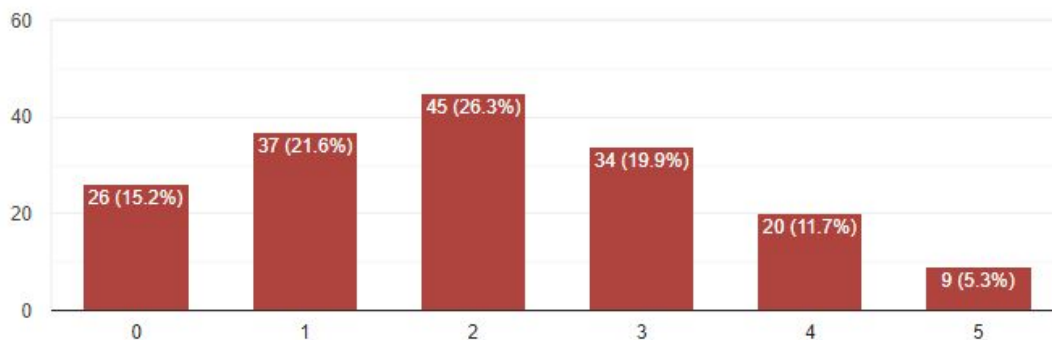
Creus que aquests recursos de suport i acompanyament a la criança són necessaris a Badalona?

Gràfic 3. Valoració de la necessitat dels recursos de suport a la criança a Badalona. Font: elaboració pròpia.

Llegenda: 0 Gens, 1 Molt poc, 2 Poc, 3 Ni poc ni molt, 4 Força, 5 Molt

Creus que els recursos actuals de la ciutat són accessibles i suficients?

Gràfic 4. Valoració de l'accessibilitat i quantitat de recursos de suport a la criança actuals a Badalona. Font: elaboració pròpia.

Llegenda: 0 Gens, 1 Molt poc, 2 Poc, 3 Ni poc ni molt, 4 Força, 5 Molt

Subdimensió 3.3. Futures línies de treball en l'acompanyament comunitari i social a Badalona.

En aquesta darrera subdimensió, proposo la comprensió de les futures línies de treball des de la importància que les polítiques locals incideixen sobre els projectes i serveis a la ciutat.

Perquè les propostes i serveis existents i futurs tirin endavant i es consolidin al territori cal que les polítiques locals en matèria de famílies tinguin per objectiu el reconeixement del valor del treball reproductiu i educatiu en el si de les famílies, a la millora de la conciliació familiar i laboral i a la protecció de la infància, entre d'altres. Per aconseguir-los calen instruments explícits com ara els serveis a les famílies:

- Infants (atenció i educació infantil preescolar, serveis complementaris a l'escola, educació lleure)
- Serveis socials de suport a la família (espais nadons o familiars, assessorament o mediació familiar...)

Alguns mecanismes o mesures per ajudar a les famílies a millorar la qualitat de vida poden ser els serveis d'atenció-educació infantil, les ajudes i transferències directes a famílies perquè comprin serveis d'atenció o els proveeixin informalment, i un entorn urbà i comunitari més favorable a les famílies i la cura de les persones.

Les noves polítiques socials de la paternitat, tenen la necessitat de readaptar les polítiques socials a les noves paternitats postpatriarcal.

L'experiència internacional suggereix diversos tipus d'accions, entre les quals destaca la participació de mares i pares en serveis i activitats comunitàries en relació als infants i les famílies (en l'àmbit local).

Partint d'aquestes dades, quin és el rol doncs de les polítiques locals?

–La definició dels serveis

–De les famílies i nens que hi assisteixen

–De les condicions de treball dels professionals

–Del treball en xarxa amb altres serveis i escoles del territori

Els nivells de polítiques familiars s'han d'adaptar als cicles vitals de les persones/famílies, sent que cada responsable segueixi l'ordre de gestió que li correspon des dels nivells més extensos com és la Unió Europea amb els tractats de lliure circulació i per exemple els pactes internacionals, en segon lloc el nivell estatal amb regulacions sobre la Seguretat Social, les llicències parentals, les lleis laborals, l'educació en el marc estatal, i les regulacions de l'accés a l'habitatge entre altres, pel que fa a les comunitats autònomes han de gestionar l'educació, la sanitat, l'habitatge, i el finançament de serveis, perquè així a nivell local quedi la gestió i el cofinançament dels serveis d'atenció directa a les persones, la cogestió amb entitats locals i el sector associatiu, i el desenvolupament comunitari i urbanístic per posar un bon exemple.

Endinsant-nos pròpiament en les Polítiques locals de suport a les famílies i la criança dels fills/es, trobem que aquestes poden ser polítiques explícites i implícites, que proporcionin directament i indirectament, suport i atenció a les famílies i les seves necessitats a la ciutat.

Aquestes polítiques locals són les més importants per a la població d'un territori, ja que els seus efectes són els més immediats.

Així mateix, posar de manifest que l'atenció a les famílies amb fills/es petits han de ser una estratègia d'àmbit local, a través de la diversificació de serveis per a ajustar les necessitats i vulnerabilitats (assequibilitat i accessibilitat com a criteris bàsics) i les Iniciatives locals d'innovació social, de manera que concloent les polítiques locals, aquestes importen, ja que complementen i desenvolupen els sistemes o models locals d'articulació de l'ocupació i la criança dels fills, que a la vegada que resulten clau per a gestionar les vulnerabilitats socials en l'àmbit local.

Per finalitzar ressaltar que vivim en una societat de caos, desconcert i soledat vers la criança, on es posen en joc els rols de parella, les funcions parentals, i l'atomització dels nuclis familiars; cal acompanyar les famílies amb infants petits, mitjançant la creació de serveis de suport comunitari a la criança.

5. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

La realització d'aquesta anàlisi sociopolítica sobre el municipi de Badalona m'ha permès obtenir i conèixer una realitat sobre el territori d'estudi i la seva població. Conèixer l'estat de la qüestió, referent als serveis de suport i acompanyament a famílies amb infants entre 0 i 3 anys, habitants a Badalona, m'ha permès endinsar-me en la xarxa no oficial de serveis de suport a famílies i criatures petites, coneixent doncs, serveis, recursos, programes i entitats, del Tercer sector social, de l'àmbit municipal i d'iniciatives comunitàries que promouen i reclamen l'ús d'uns espais adequats per atendre a la franja 0-3, per relacionar-se tant infants com famílies, en un ambient d'escolta, d'acompanyament, de respecte i de reflexió, on poder compartir espai i temps amb altres famílies de territori acompanyades de professionals que intervenen diàriament incidint en la qualitat de vida de la població de Badalona.

L'objectiu general proposat per aquest treball era la realització d'un estudi sobre les experiències dels professionals, dels sectors i dels serveis que intervenen en l'acompanyament integral de les famílies a Badalona, centrat en l'etapa de la gestació i els primers tres anys dels infants. Tot i que varen sorgir algunes limitacions a causa de la disponibilitat dels professionals per atendre les meves demandes, o l'absència de resposta per alguns serveis amb els quals vaig contactar, les dificultats s'han sobrepassat mitjançant alternatives amb les quals poder seguir endavant amb la investigació.

Per consolidar la investigació, s'ha identificat i analitzat els serveis i recursos comunitaris que actualment intervenen amb famílies i petita infància a Badalona.

S'ha donat veu a les experiències de professionals i famílies que han volgut participar, respecte a l'acompanyament familiar des de sectors com el sanitari, el social i l'educatiu, el Tercer sector i les entitats de la comunitat.

Per concloure l'estudi s'han elaborat unes propostes de millora de la xarxa 0-3 en relació als serveis de suport a les famílies, i s'han dissenyat unes línies de treball futures, que puguin contribuir a fer de Badalona una ciutat amable per a les famílies amb criatures.

Actualment, convé ressaltar la importància que d'entendre l'educació més enllà dels termes escolars, introduint així conceptes de criança i acompanyament a les famílies que crien dels fills i filles, que eduquen.

Deixant de banda la idea de separar els infants de les seves famílies per inserir-los en un sistema escolar, i reconeixent a les famílies com a primers agents socialitzadors, oferint-los el suport sociopolític que calgui perquè puguin criar els seus fills i filles acompanyats des de les institucions i la comunitat.

En global, l'acompanyament que es reclama en tota aquesta anàlisi sociopolítica vol manifestar la importància i necessitat de les polítiques de proximitat per a una societat com és l'actual, tal com ressalten Cristina Brullet i Anna Escobedo. Cal que aquestes polítiques siguin intersectorials i coordinades, que comparteixin una visió vers aquesta població i afavoreixin la qualitat de vida dels habitants

Per tant, la problemàtica identificada en aquesta investigació sobre Badalona, posa de manifest la manca de cobertura de les necessitats de les famílies amb criatures menors de 3 anys al territori, acompanyada de la descoordinació i manca de coneixement d'allò que estan fent altres serveis d'atenció al mateix col·lectiu i totalment lligat a la manca de polítiques locals de caràcter social, polítiques d'infància i famílies, que mostrin una sensibilitat per les necessitats de la població d'estudi, habitant a Badalona.

A partir de les conclusions i els resultats extrets de l'anàlisi sociopolítica sobre la xarxa dels serveis de suport a famílies i infància a Badalona, a continuació exposo unes futures línies de treball, que tenen com a base les prioritats en matèria d'acompanyament que es posen de manifest en documents com el Pla interdisciplinari per al suport a les famílies 2018-2021 o el document sobre

les Polítiques de suport a les famílies del 2018, emesos pel departament de treball, afers socials i famílies de la Generalitat de Catalunya, a més a més, sense deixar de banda la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i en concret per a Badalona, el referent en infància, el Pla estratègic de la Taula d'infància i adolescència del municipi.

Les idees que he anat recollint mitjançant els contactes de les entrevistes als professionals dels diferents serveis, així com les enquestes de les famílies i la pròpia investigació sobre el territori, m'ha portat a elaborar unes possibles línies del futur teixit de serveis del 0-3 a Badalona.

Algunes de les propostes que anomeno a continuació tracten d'afavorir la creació, promoció i l'increment dels espais adequats a les famílies amb criatures petites, així com l'atenció a aquestes mateixes, de la mà de plans i polítiques que afavoreixin la cobertura de les necessitats que presenten ambdós col·lectius.

-Creació de la **xarxa 0-3** de cooperació, organització, coneixement i treball dels diferents serveis que atenen l'etapa de 0 a 3 anys i les seves famílies des dels diferents sectors d'intervenció al municipi.

-Creació i promoció de l'ús d'**espais d'oci** adequats a la petita infància, entre d'altres habilitant les ja existents instal·lacions de les escoles bressol municipals i els espais familiars.

-Incrementar l'atenció a les famílies durant els primers anys de vida dels nadons, **facilitant el seu accés als diferents serveis de suport, obrint aquests a tota la població.**

-Donar a conèixer i **visibilitzar les informacions i iniciatives que siguin d'interès per a les famílies amb infants petits**, facilitant així espais electrònic com ara al web de l'Ajuntament de Badalona, les xarxes socials i altres medis del municipi.

-Impulsar **espais de reflexió i oci** per a famílies que tenen **infants petits amb necessitats específiques greus**, tal com reclama el CDIAP i les famílies que atenen.

Per finalitzar les propostes futures que millorin la qualitat de vida dels col·lectius d'infants de 0-3 anys i les seves famílies, habitants a Badalona; així com la xarxa actual de serveis de suport en aquesta població d'estudi, proposo la idea d'un **projecte local intersectorial**, que resulti un espai referent a la ciutat que englobi un primer acompanyament a les futures i actuals famílies de la ciutat, on conèixer els diferents recursos i serveis de què disposa la ciutat en matèria d'acompanyament a la criança i la parentalitat, a més de serveis sanitaris i socials que poden ser d'interès.

La idea és que aquest "Centre familiar" realitzi tallers, xerrades, activitats d'interès informatius i/o formatiu. No tan sols acompanyament a les famílies durant els primers anys de vida, sinó un referent en qualsevol moment del cicle vital d'una família composta per menors d'edat. Així doncs, el servei atendria a famílies amb infants i joves de 0 a 18 anys. Segons les necessitats i demandes, el punt informatiu familiar s'encarregaria de proporcionar l'atenció i un primer suport a la família, i posteriorment oferir els serveis de la ciutat que siguin més adients per a la seva demanda. El punt constaria de 3 apartats clau d'atenció, espai 0-6 anys, espai 6-12 anys i espai 12-18 anys, dotats de diversos professionals, amb la finalitat de què aquesta creació proporcionés atenció global a infant i família, sent un punt de referència per a les famílies de Badalona.

Fins aquí, una línia propositiva, entre altres possibles, per tal de donar resposta a un dels reptes sociopolítics que tenim plantejats a Badalona i a tants altres municipis, si volem fer un acompanyament veritablement integral a la petita infància i les seves famílies.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES I WEBGRAFIA

Beck-Gernsheim, E. (2003). *La reinvençió de la família: En busca de nuevas formas de convivencia* (11a ed.). Barcelona: Paidós contextos.

Brullet, C. (2010). Cambios familiares y nuevas políticas sociales en España y Cataluña: El cuidado de la vida cotidiana a lo largo del ciclo de vida. *Educación: Educación i família*, 45, 51-79.

Brullet, C. (2012). Les polítiques de suport a les famílies amb fills i filles a Catalunya. *Docs: Infància a Catalunya*. Barcelona: UNICEF Comitè Catalunya.

Centres educatius municipals per a infants i famílies. La casa dels infants, Castelldefels. Recuperat de https://www.castelldefels.org/ca/casainfants/doc_generica.asp?dogid=2197

Clupés, J. (2013) *Prioritat per a la infància*. Recuperat de <http://www.fedaia.org/reflexions/prioritat-per-a-la-infancia>

Dades demogràfiques de Badalona en relació a la població infantil i adolescent de 0 a 18 anys (2017). Taula d'Infància i Adolescència de Badalona. Recuperat de <http://tiab-badalona.cat/wp-content/uploads/2018/07/info-demogr%C3%A0fica-2017.pdf>

De Febrer, V. (2018-2019). Manuscrit no publicat, Introducció a la Cultura d'infància, part 5. Recorregut històric: Atenció als infants 0-3 en institucions de caire escolar. Antecedents dels actuals centres educatius 0-3, pg. 39-44. Facultat ciències de l'educació, Màster Criança 0-3 i atenció socioeducativa, Universitat de Barcelona. Barcelona, Catalunya.

De Febrer, V. (2018-2019). Manuscrit no publicat, Introducció a la Cultura d'infància, part 8. Les polítiques de petita infància pg. 3-5 i 7-12. Facultat ciències de l'educació, Màster Criança 0-3 i atenció socioeducativa, Universitat de Barcelona. Barcelona, Catalunya.

- De Febrer, V. (2019). Manuscrit no publicat, La Criança natural a finals del s. XX i principis del s. XXI. Facultat ciències de l'educació, Màster Criança 0-3 i atenció socioeducativa, Universitat de Barcelona. Barcelona, Catalunya.
- Decret 250/2013, de 12 de novembre, de la Taula Nacional i les taules territorials i locals d'infància. DOGC núm.6501 (2013).
- Els espais familiars com a eina socioeducativa, (2016). Fundació Catalana de l'Esplai. Recuperat de <https://escoles.fundesplai.org/blog/els-espais-familiars-com-a-eina-socioeducativa/>
- Els Espais Familiars de Petita Infància. (2010) Guia d'Avaluació. Document de treball, sèrie de Benestar social, 10. Diputació de Barcelona. Recuperat de <https://www1.diba.cat/llibreria/pdf/48647.pdf>
- Els Espais Familiars, Associació de professionals d'Espais Familiars a Catalunya. Recuperat de <http://www.apecat.cat/p/els-espais-familiars.html>
- Escobedo, A. (2017) Manuscrit no publicat. *Polítiques familiars i d'atenció infantil des d'una perspectiva comparada a Europa*. Pàg. 102-103. Màster criança 0-3 Universitat de Barcelona.
- Escobedo, A. (2019) Manuscrit no publicat. *Polítiques familiars i de conciliació de la vida laboral i familiar. Sistemes d'atenció infantil per a les famílies amb menors de 3 anys*. Pàg. 115-125. Màster criança 0-3 Universitat de Barcelona.
- Escobedo, A. (2019) Manuscrit no publicat. Tema 8. Els serveis d'atenció infantil i a persones dependents i les seves famílies. Pàg. 6-7. Sociologia de la Família i el Cicle Vital. Grau de Sociologia. Universitat de Barcelona.

Escoles Bressol i altres serveis per a la petita infància, Ajuntament de Badalona. Recuperat de http://badalona.cat/portaWeb/badalona.portal?nfpb=true&pageLabel=contingut_estatic&dCollectionID=705#wlp_contingut_estatic

Estic embarassada, Germans Trias Hospital. Recuperat de <http://www.hospitalgermanstrias.cat/embaras-part>

Formació de famílies, Ajuntament de Badalona (2016). Recuperat de http://badalona.cat/portaWeb/badalona.portal?nfpb=true&pageLabel=contingut_estatic&dCollectionID=720#wlp_contingut_estatic

Generalitat de Catalunya, Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya (2018). *Polítiques de suport a les famílies*. Col·lecció Estudis i Informes. Número 52. Recuperat de http://ctesc.gencat.cat/doc/doc_19925410_1.pdf

Grup de Treball de Necessitats Bàsiques (2015). *Informe sobre la situació de la infància al districte de La Salut – Llefia*. Pla Educatiu d'Entorn, Badalona. Recuperat de <http://tiab-badalona.cat/wp-content/uploads/2018/07/2014-informe-situacio-infancia-al-districte-salut-llefia.pdf>

ICS Metropolitana Nord. 2015, octubre 26. *Germans Trias Assistència: l'atenció al part* [Vídeo]. Recuperat de https://www.youtube.com/watch?time_continue=373&v=jdS1vQjq65U

Idescat. Institut d'Estadística de Catalunya, Municipi de Badalona. Recuperat de <https://www.idescat.cat/emex/?id=080155#h60000000182060>

Informació estadística local, territori de Badalona. Programa Hermes, Diputació de Barcelona. Recuperat de <https://www.diba.cat/hg2/presentaciomun.asp?prid=954>

- Informe de Resultats (2018). Enquesta sobre serveis municipals a Badalona. Recuperat de <https://www.seu-e.cat/documents/1416150/8344707/Informe+resum/a59aadd4-20c6-48e1-8473-b25d4004073d>
- Joomla. (2015 octubre 05). Inici *Taula d'infància i adolescència de Catalunya (TIAC)*. Recuperat de <http://www.tiac.cat/index.php/ca/>
- Línia La infància és essencial. Àrea de suport a dones i famílies. Recuperat de <http://www.saludyfamilia.es/ca/suport-dones-families/servei-infancia-essencial>
- Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. DOGC núm.5641 (2010).
- Oliveres, V. (2017) "*Els espais familiars són una forma dir a les famílies: sou els protagonistes de l'educació dels vostres fills*", Entrevista a Àngels Castillo i Margarita Rama, educadores de l'espai familiar El Torrent. Recuperat de <http://educa.barcelona/2017/04/06/els-espais-familiars-son-una-forma-dir-a-les-families-sou-els-protagonistes-de-leducacio-dels-vostres-fills/>
- Pla interdepartamental de suport a les famílies 2018-2021, Departament de Treball, Afers socials i Famílies. Generalitat de Catalunya. http://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicos/03families/Pla_Integral_Suport_Familia/pisf-2021/Pla_Interdepartamental_Suport_Families.pdf
- Professionals de la salut, ASSIR Metropolitana Nord. (s.d.). Guia d'activitats, Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR). Recuperat de <https://assirmn.wordpress.com/guia-dactivitats/>
- Programa d'Atenció a la Maternitat a Risc. Àrea de Maternitat a Risc. Recuperat de <http://www.saludyfamilia.es/ca/maternitat-risc/atencio-maternitat-risc>

- Serveis a la petita infància i família. El portal dels serveis educatius per a la primera infància. Recuperat de <http://ajuntament.barcelona.cat/escolesbressol/ca/serveis-la-petita-infancia-i-familia>
- Serveis a la petita infància, Departament de Polítiques de família. Ajuntament de Cornellà de Llobregat. Recuperat de <http://www.cornella.cat/es/ServeisPetitaInfancia.asp>
- Serveis d'atenció a família, infants i adolescents, Ajuntament de Badalona. Recuperat de http://badalona.cat/portalWeb/badalona.portal?nfpb=true&pageLabel=contingut_estatic&dCollecionID=985#wlp_contingut_estatic
- SOAF (Servei d'Orientació i Acompanyament a les Famílies), Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Generalitat de Catalunya. Recuperat de http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/families/SOAF/
- Una estructura de treball transversal i en xarxa (s.d.). Taula d'Infància i Adolescència de Badalona (TIAB). Recuperat de <http://tiab-badalona.cat/>
- Xarxa d'atenció a la petita infància 0-3. El portal dels serveis educatius per a la primera infància. Recuperat de <http://ajuntament.barcelona.cat/escolesbressol/ca/xarxa-datencio-la-petita-infancia-0-3-0#overlay-context=ca/la-xarxa-educativa-0-6-0-18-0>
- Xarxa d'infància 0-6 i serveis complementaris a 0-3, Ajuntament de Viladecans. Recuperat de <http://www.viladecans.cat/ca/xarxa-dinfancia-0-6>
- Xarxa d'infància i adolescència, Ajuntament de Martorell. Recuperat de <http://www.patronatmartorell.cat/index.php/ensenyament-martorell/altres-ensenyament/xarxa-infancia>

Xarxes territorials i del Pla Educatiu d'Entorn, Ajuntament de Badalona. Recuperat de http://badalona.cat/portalWeb/badalona.portal?nfpb=true&pageLabel=contingut_estatic&dCollectionID=723#wlp_contingut_estatic

ANNEXOS

En aquest apartat s'exposen els guions de les entrevistes als professionals i un model del formulari d'enquesta realitzat a les famílies.

L'estructura que segueix és la següent:

- Annex A
- Annex B
- Annex C
- Annex D
- Annex E
- Annex F
- Model d'enquesta

Annex A

Entrevista a la Secretaria Tècnica de l'Ajuntament, responsable de la Taula de la Infància i l'adolescència de Badalona (TIAB).

1. D'on sorgeix la Taula d'Infància i adolescència de Badalona? Quina és la seva finalitat?
2. De quin sector compta amb més serveis adherits la TIAB?
3. Com contempleu a la petita infància? (entesa com a l'etapa de 0 a 3 anys)
4. La TIAB no inclou al títol les famílies, quin paper tenen per vosaltres?
5. Quins són els projectes actuals de la TIAB? Inclouen a les famílies i/o a la petita infància?
6. Creus que les famílies amb infants menors de 3 anys a Badalona necessiten espais per compartir experiències sobre la cria dels fills en companyia d'altres famílies i de professionals?

7. Consideres que manca difusió i/o promoció de l'ús d'aquest tipus de serveis a Badalona?
8. Creus que els recursos actuals de la ciutat en matèria d'acompanyament a famílies amb infants de 0 a 3 anys són accessibles i suficients?

Annex B

Entrevista a la Coordinadora del CASSIR (Centre d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva) de Badalona i Sant Adrià. Llevadora a l'ASSIR del CAP La Riera, Badalona.

1. Des de quina mirada acompanyeu a les famílies que s'atenen a l'ASSIR?
2. En quines etapes de la maternitat i paternitat s'ofereix acompanyament? Aquest, és diferent entre mares i pares?
3. Des de l'ASSIR feu derivacions de les famílies cap a altres serveis d'acompanyament a la criança?
4. Treballeu en xarxa amb altres entitats i/o serveis? Aquestes també fan suport a famílies i atenció a la petita infància?
5. Creus que les famílies amb infants menors de 3 anys a Badalona necessiten espais per compartir experiències sobre la criança dels fills en companyia d'altres famílies i de professionals?
6. Consideres que manca difusió i/o promoció de l'ús d'aquest tipus de serveis a Badalona?
7. Creus que els recursos actuals de la ciutat en matèria d'acompanyament a famílies amb infants de 0 a 3 anys són accessibles i suficients?

Annex C

Entrevista personal a la Excoordinadora Espais familiars Juguem plegats i secretària de l'APEFAC.

“Més de 40 anys d'experiència en l'àmbit educatiu i 20 anys en la coordinació dels espais familiars a Badalona”.

1. Iniciativa (fets que van portar a la creació d'aquests espais)?
2. Com es va dur a terme la gestió ? De qui depenia el servei i quins professionals treballaven?
3. Objectius del servei i filosofia O mirada vers “l'acompanyament”?
4. Creus que les famílies amb infants menors de 3 anys a Badalona necessiten espais per compartir experiències sobre la cria dels fills en companyia d'altres famílies i de professionals?
5. Consideres que manca difusió i/o promoció de l'ús d'aquest tipus de serveis a Badalona?
6. Creus que els recursos actuals de la ciutat en matèria d'acompanyament a famílies amb infants de 0 a 3 anys són accessibles i suficients?

Annex D

Entrevista telemàtica a la Directora del Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP). Actual gestió dels Espais Familiars Municipals Juguem Plegats a Badalona.

1. Des de quina mirada acompanyeu a les famílies que ateneu al CDIAP?
2. Pel que fa als espais familiars, hi ha diferències amb el suport que oferiu a les famílies?
3. A quin tipus de població es dirigeix el vostre servei?
4. Com arriben les famílies que ateneu? (per derivacions, per publicitat del mateix centre, boca-orella, etc.)
5. Treballeu en xarxa amb altres entitats i/o serveis? Aquestes també fan suport a famílies i atenció a la petita infància?

6. Creus que les famílies amb infants menors de 3 anys a Badalona necessiten espais per compartir experiències sobre la criança dels fills en companyia d'altres famílies i de professionals?
7. Consideres que manca difusió i/o promoció de l'ús d'aquest tipus de serveis a Badalona?
8. Creus que els recursos actuals de la ciutat en matèria d'acompanyament a famílies amb infants de 0 a 3 anys són accessibles i suficients?

Annex E

Entrevista a la Directora de l'Espai Familiar La Tribu. Gestió de la Cooperativa ISOM, ubicats al barri de Llefia, Badalona.

1. Des de quina mirada acompanyeu a les famílies al vostre espai?
2. A quin tipus de població es dirigeix el vostre servei?
3. Com arriben les famílies que ateneu? (per derivacions, per publicitat del mateix centre, boca-orella, etc.)
4. Què creus que aporta un servei d'Espai Familiar a la ciutat de Badalona?
5. Treballeu en xarxa amb altres entitats i/o serveis? Aquestes també fan suport a famílies i atenció a la petita infància?
6. Creus que les famílies amb infants menors de 3 anys a Badalona necessiten espais per compartir experiències sobre la criança dels fills en companyia d'altres famílies i de professionals?
7. Consideres que manca difusió i/o promoció de l'ús d'aquest tipus de serveis a Badalona?
8. Creus que els recursos actuals de la ciutat en matèria d'acompanyament a famílies amb infants de 0 a 3 anys són accessibles i suficients?

Annex F

Model d'Enquesta telemàtica realitzada mitjançant l'aplicació de formularis de Google, dirigida a famílies en gestació i/o amb infants entre 0 i 3 anys habitants a Badalona

1. Gènere

- a. Home
- b. Dona

2. Edat

- a. 18-30 anys
- b. 31-40 anys
- c. 41-50 anys

3. Nombre de fills/es

- a. En gestació
- b. 1
- c. 2
- d. 3 o més

4. Edat dels fills/es

- a. 0-1 anys
- b. 1-2 anys
- c. 2-3 anys
- d. Germans/es majors de 3 anys

5. Entre l'embaràs i els primers 3 anys, has sentit suport per part de la teva parella?

Gens (0 1 2 3 4 5) Molt

6. Entre l'embaràs i els primers 3 anys, has sentit suport per part del teu entorn?

Gens (0 1 2 3 4 5) Molt

7. Entre l'embaràs i els primers 3 anys, t'has sentit acompanyada/at pels serveis de Badalona?

Gens (0 1 2 3 4 5) Molt

8. Per quin àmbit t'has sentit més recolzada/at en l'exercici de la parentalitat?

- a. Àmbit de serveis socials
- b. Àmbit sanitari
- c. Àmbit educatiu

d. Altres

9. En aquest etapa, has estat o ets usuari/a d'algun servei de suport a la criança a Badalona?

- a. Si
- b. No

*** si a l'anterior has contestat que si, en quina tipologia de serveis?**

- a. Grups prepart i postpart
- b. Grups de suport Lactància Materna
- c. Espais nadó
- d. Espais familiars
- e. Ludoteca infantil i familiar
- f. Maternoinfantil
- g. Altres

***com has conegut aquests serveis ?**

- a. Boca - orella
- b. Per xarxes socials
- c. Cartells o díptics
- d. A través dels centres sanitaris
- e. Per derivació de serveis socials
- f. A través de l'ajuntament
- g. Altres

10. Sent usuari/a o no, coneixies l'existència d'aquests serveis de suport a Badalona?

- a. Si
- b. No

11. Creus que aquests recursos de suport i acompanyament a la criança són necessaris a Badalona?

Gens (0 1 2 3 4 5) Molt

12. Creus que els recursos actuals de la ciutat són accessibles i suficients?

Gens (0 1 2 3 4 5) Molt